

Årsboks slut 2025



Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Innehåll

1.	Politisk representation.....	4
1.1	Direktion.....	4
1.2	Revisorer	4
2.	Förvaltningsberättelse	5
2.1	Organisation.....	5
2.1.1	Syfte och strategiskt mål.....	5
2.1.2	Grunduppdrag.....	5
2.1.3	Styrdokument.....	6
2.1.4	Finansiering.....	6
2.2	Händelser av väsentlig betydelse.....	7
2.3	Ekonomiskt resultat.....	7
2.3.1	Kommentarer till ekonomiskt resultat i förhållande till delårsboks slutet.....	7
2.4	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	8
2.5	Balanskravsresultat.....	8
2.6	Redovisningsprinciper och beräkningsmetoder	8
2.7	Investeringsredovisning	9
2.8	Intern kontroll	9
2.9	Väsentliga personalförhållanden.....	9
2.10	Förväntad utveckling.....	10
3.	Räkenskaper	13
3.1	Resultaträkning total	13
3.1.1	Resultaträkning Förbundskansli.....	13
3.1.2	Resultaträkning Administration.....	14
3.1.3	Resultaträkning Regional utveckling.....	14
3.1.4	Resultaträkning Vårdsutveckling.....	15
3.1.5	Resultaträkning Business Region Borås.....	15
3.1.6	Resultaträkning Dataskyddsombud.....	16
3.1.7	Resultaträkning Medarbetarcentrum	16
3.1.8	Resultaträkning Vård- och omsorgscollege Sjuhärad.....	17
3.1.9	Resultaträkning Navet science center	17
3.1.10	Resultaträkning Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.....	18
3.2	Balansräkning.....	18
3.3	Noter.....	19
3.4	Kassaflödesanalys	24
3.5	Driftredovisning	25

4.	Måluppfyllelse.....	26
4.1	Strategiskt mål.....	26
4.2	Grunduppdrag.....	26
4.3	Mål och uppdrag 2025.....	29
4.4	Intressebolag.....	41

Bilagor

1. Uppföljning internkontrollplan 2025
2. Årsrapport Driftverksamheter
3. Årsrapport Navet science center

1. Politisk representation

1.1 Direktion

Direktionen är förbundets beslutande organ och tillika förbundsstyrelse. Direktionen hade sex sammanträden under 2025.

Ordförande	Ulf Olsson (S)	Borås Stad	
1e vice ordförande	Annette Carlson (M)	Borås Stad	
2e vice ordförande	Ulf Dahlberg (S)	Marks kommun	
Ledamot	Ulf Rapp (S)	Bollebygds kommun	
Ledamot	Mats Palm (S)	Herrljunga kommun	
Ledamot	Johan Björkman (M)	Svenljunga kommun	
Ledamot	Driton Bilalli (S)	Tranemo kommun	
Ledamot	Wiktör Öberg (M)	Ulricehamns kommun	
Ledamot	Bengt Hilmersson (C)	Vårgårda kommun	
Ersättare	Daniel Persson (SD)	Bollebygds kommun	
Ersättare	Helena Ruderfors (C)	Borås Stad	
Ersättare	Helena Ishizaki (KD)	Borås Stad	Tom 250511
Ersättare	Niklas Arvidsson (KD)	Borås Stad	From 250512
Ersättare	Gunnar Andersson (M)	Herrljunga kommun	
Ersättare	Tomas Ekberg (M)	Marks kommun	
Ersättare	Patrik Harrysson (S)	Svenljunga kommun	
Ersättare	Niklas Gardewik (M)	Tranemo kommun	
Ersättare	Ruza Källström (S)	Ulricehamns kommun	
Ersättare	Tony Willner (S)	Vårgårda kommun	
Adjungerad	Tobias Carlsson (L)	Varbergs kommun	
Adjungerad	Jeanette Qvist (S)	Varbergs kommun	
Adjungerad	Arthur Thiry (V)		
Adjungerad	Mikael Levander (NU)		
Adjungerad	Anna Svalander (L)		

1.2 Revisorer

Förbundet ska revideras av minst tre revisorer som är gemensamma för förbundsmedlemmarna. Borås, Mark och Ulricehamn utser vardera en revisor. Borås Stads revisor är sammankallande. Dessutom kan övriga medlemskommuner om de så önskar utse vardera en revisor.

Boris Preijde (M)	Borås Stad	
Marijke Hallencreutz (M)	Marks kommun	
Olof Qvist (SD)	Ulricehamns kommun	
Göran Nordh (FR)	Bollebygds kommun	
Jonny Gustafsson (-)	Herrljunga kommun	
Bengt Melkersson (C)	Tranemo kommun	
Weine Eriksson (S)	Vårgårda kommun	Tom 250423

2. Förvaltningsberättelse

2.1 Organisation

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund bildades 1999 och är en samverkansorganisation för kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Varbergs kommun är adjungerad till förbundet enligt särskilt avtal.

Förbundet leds av en Direktion där medlemskommunerna företräds av politiskt valda ledamöter. De två beredningsgrupperna Hållbar regional utveckling Sjuhärad (BH7) och Velfärd och Kompetens (VoK) arbetar med strategiska frågor, bereder ärenden till Direktionen och företräder kommunalförbundet inom sina verksamhetsområden.

Sjuhärads kommunalförbund är delägare i bolagen Gryning Vård AB och Mediapoolen AB. Förbundets medlemmar ingår även i VästKom, som på regional nivå ska företräda och samordna kommunernas intressen inom de hälso- och sjukvårdsfrågor som har ett tydligt länsperspektiv samt tillhörande digitalisering.

Förbundet utser Sjuhärads representanter i regionala beredningar samt nominerar deltagare till styrelsen för VästKom, Beredningen för hållbar utveckling Västra Götaland (BHU) och det politiska samrådsorganet SRO.

2.1.1 Syfte och strategiskt mål

Förbundets övergripande strategiska mål är **Att aktivt arbeta för att Sjuhärad/Boråsregionen ska vara ett bra område att bo, arbeta och leva i.**

Detta görs genom att med tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv skapa gränsöverskridande möten för att främja samverkan, innovation och nytänkande. Förbundet syftar till att stärka Sjuhäradsregionen samt att främja medlemmarnas samverkan för utveckling och effektivt resursutnyttjande.

Enligt förbundsordningen ska förbundet aktivt tillvarata medlemskommunernas gemensamma intressen, bland annat regionalt och nationellt, samt vara en plattform för medlemmarnas sammanhållning byggd på samsyn över kommun- och partigränser.

Ändamål med verksamheten

1. Att verka för samordning av strategiska angelägenheter av gemensamt intresse för medlemskommunerna i deras roll och verksamheter
2. Samverkan i andra frågor där medlemmarna bedömer detta lämpligt
3. Att svara för drift av verksamheter som Direktionen samfällt beslutar

2.1.2 Grunduppdrag

Förbundet är en samverkansplattform med huvuduppdrag att verka för samordning och utveckling inom de områden medlemskommunerna anser vara angelägna. Förbundet har specialistkompetens som kan utgöra ett viktigt stöd för medlemskommunerna och bidra till utveckling av Sjuhärad. Förbundet har grunduppdrag inom regional utveckling och välfärdsutveckling av både permanent och tillfällig karaktär samt fördelar utvecklingsmedel enligt överenskommelse med Västra Götalandsregionen.

Förbundskansliet stödjer de politiska grupperingarna och är kontakt gentemot medlemskommunerna samt andra myndigheter och organisationer. I syfte att tillvarata och fånga upp utvecklingsbehov deltar förbundet i grupperingar på såväl delregional, regional som nationell nivå.

Förbundets verksamhet innefattar även verksamheter och uppdrag som finansieras av deltagande kommuner; Business Region Borås, Dataskyddsombud, Medarbetarcentrum, Vård- och omsorgscollege Sjuhärad, Navet science center samt Närvårdskontoret som koordinerar Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.

Närvårdssamverkan styrs av ett delregionalt politiskt samråd bestående av representanter från medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

2.1.3 Styrdokument

Verksamheten grundar sig på förbundsordningen. Styrdokument inom regional utveckling är Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021-2030 samt Kulturplan Sjuhärad 2024-2027. Inom område välfärdsutveckling styrs verksamheten utifrån gällande lagstiftning samt delregionala och länsgemensamma styrdokument. Övriga verksamheter har planer och uppdragsbeskrivningar som beskriver deras arbete.

2.1.4 Finansiering

Verksamheten finansieras via medlemsavgifter från medlemskommunerna samt via bidrag för tillväxstsatsningar från Västra Götalandsregionen. Utvecklingsmedel och projektmedel utgör de största intäktsposterna för förbundet. Merparten av dessa delas sedan ut till externa parter för olika projekt och utvecklingsarbeten enligt fastställd modell.

Business Region Borås, Dataskyddsombudsverksamheten, Medarbetarcentrum och Navet science center finansieras och nyttjas olika av medlemskommunerna och förs därför som egna enheter i den interna redovisningen. Detta gäller även Vård- och omsorgscollege Sjuhärad och Närvårdssamverkan Södra Älvsborg som finansieras av både medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Utöver ovanstående bedriver förbundet en rad projekt där finansiering sker i särskild ordning.

Verksamhet	Finansiering
Basverksamhet	Medlemsavgift 41 kr/invånare, Varberg 11 kr/invånare. Total intäkt ca 10 150 tkr. Ingen uppräknig till 2025 till följd av minskad befolkningsutveckling.
Utvecklingsmedel samt projekt	Förbundet erhåller, enligt beslutad överenskommelse, medel från Västra Götalandsregionen avseende delregionala utvecklingsmedel. Medlen betalas ut från miljö- och regionutvecklingsnämnden (9 000 tkr) samt kulturnämnden (2 050 tkr). Medlemskommunerna motfinansierar dessa medel med 37 kr/invånare, totalt 8 480 tkr. Medlen förvaltas av kommunalförbundet och används för att ge stöd till projekt som främjar hållbar regional utveckling och tar sig an aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland enligt den Regionala utvecklingsstrategin 2030, Kulturstrategi 2024–2027 och Klimat- och miljöstrategin 2030. Utöver utvecklingsmedel erhålls projektmedel från andra externa parter.
Business Region Borås	Medlemsavgift 6 kr/invånare. Ingen uppräknig till 2025 till följd av minskad befolkningsutveckling.
Dataskyddsombud	Verksamheten finansieras genom en fast avgift om 142 tkr per deltagande kommun samt en rörlig avgift om 6,86 kr/invånare. Uppräknig enligt avtal 2,5 %.
Medarbetarcentrum	Medlemsavgift samt försäljning av tjänster. Uppräknig enligt avtal 2,5 %.
Vård- och omsorgscollege	Verksamheten finansieras av kommunerna och Västra Götalandsregionen enligt fastställd modell. Kommunernas kostnader fördelas utifrån invånarantal. Uppräknig enligt PKV, dock ingen uppräknig till 2025 enligt särskilt beslut.
Navet science center	Medlemsavgift, Skolverket, Västra Götalandsregionen, sålda tjänster, temporära projektmedel. Uppräknig skolvital 2,5 %.
Närvårdssamverkan	Medlemsavgift 6 kr/invånare (50 %), Delregional nämnd södra 50 %, temporära projektmedel. Ingen uppräknig till 2025 till följd av minskad befolkningsutveckling.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Under 2025 har förbundet flyttat fram positionerna som samverkansplattform för Sjuhärads bästa på flera områden, såväl inom regional utveckling som inom välfärdsutveckling.

Med målet att stärka transportinfrastrukturen och förbättra kommunikationerna mellan våra kommuner, inom och utom länets gränser, har arbetet inom stråksamverkan förstärkts genom aktiva insatser inom stråken Borås – Värnamo och Borås – Göteborg. Ambitionen med insatserna är att utöka vår arbetsmarknadsregion, öka möjlighet och tillgänglighet för persontransporter på väg och järnväg samt underlätta och öka attraktiviteten i stråken ur ett näringslivsperspektiv.

Energifrågorna har fortsatt haft en hög prioritet och genom den regionala energiöverenskommelsen som tecknats mellan samtliga kommuner i regionen har arbetet intensifierats ytterligare med ambitionen om att utarbeta en målbild energi för Sjuhärad.

Under året har Business Region Borås haft ett starkt fokus på proaktivt, samordnat och strategiskt näringslivsfrämjande arbete. Arbetet har i hög grad möjliggjorts genom den regionala satsningen västsvenska etableringar för grön omställning, som både stärkt kapaciteten och fördjupat samarbetet mellan delregionerna i Västra Götaland. Samtliga kommuner presenterar nu sina etableringsområden på en gemensam plattform vilket underlättar för eventuella nyetableringar till vårt område.

Funktionen finansieringslots för kultur har resulterat i att över 33 000 tkr söks för att utveckla kulturprojekt i Sjuhärad. Den delregionala lotsen har bidragit till att skapa förutsättningar för entreprenörskap och idéutveckling som leder till regional utveckling med extern finansiering.

Inom välfärdsområdet har året präglats av framtagande av nya samverkansavtal inom ett antal viktiga områden samt samverkan kring implementering av ny lagstiftning. Viktiga samverkansavtal som hanterats under året är nytt hälso- och sjukvårdsavtal samt processen att utveckla former för samverkan inom naturbruksutbildningarna. Arbetet har skett med hög delaktighet från samtliga kommuner i Sjuhärad. Inom välfärdsområdet har året i hög grad även präglats av Västra Götalandsregionens beslut att avbryta implementeringen av Millenium som nytt vårdinformationssystem. Beslutet, som tagits väl emot av samtliga kommuner i Sjuhärad, har inneburit att ett mellankommunalt arbete inletts för att klarlägga vilka alternativ kommunerna har samt vilka krav som kan ställas vid ett kommande skifte av informationssystem.

En viktig milstolpe har varit det gemensamma projektet kring införande av E-arkiv Sjuhärad där upphandling genomförts och implementering skett under hösten i sju av våra åtta medlemskommuner. Ytterligare exempel på väl fungerande samverkan mellan kommunerna i Sjuhärad är det samarbete som byggts upp kring gemensam digitalisering.

Att förbundets roll som samverkansplattform är stark, bekräftas av den enkät som skickats ut till 22 nätverk och där 94 % av de svarande anger att de är nöjda med nätverkssamarbetet.

2.3 Ekonomiskt resultat

Totalt redovisar förbundet ett positivt resultat om 391 tkr gentemot budget vilket är i paritet med resultatet 2024. Förbundskansliet redovisar ett positivt resultat om knappt 500 tkr, vilket beror på budgeterat överskott samt ej utnyttjad buffert.

Navet science center uppvisar ett negativt resultat om knappt 200 tkr, jämfört med ett budgeterat negativt resultat om 440 tkr. I april tog Direktionen beslut om ny finansieringsmodell för Navet, vilket möjliggör långsiktig stabilitet både när det gäller drift och investeringar.

Business Region Borås, Dataskyddsverksamheten, Medarbetarcentrum, Vård- och omsorgscollege Sjuhärad samt Närvårdskontoret redovisar balanserat resultat vilket beror på att de interna överskotten i verksamheterna i sin helhet överförs till 2026.

2.3.1 Kommentarer till ekonomiskt resultat i förhållande till delårsbokslutet

Prognos för helårsresultat i samband med delårsbokslutet var ett positivt resultat om 688 tkr i förhållande till lagd budget, vilket är i paritet med utfallet.

2.4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen 11 kap §1 ska kommuner, kommunalförbund och regioner ha god ekonomisk hushållning. Förbundet ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att skapa förutsättningar för god ekonomisk hushållning enligt följande riktlinjer:

1. Förbundet ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för Boråsregionen och medlemskommunerna
 - Förbundets verksamheter, insatser och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas
 - Förbundet ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån Direktionens reglemente, riktlinjer och beslut
2. Förbundets tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt
3. Direktionens budgetbeslut är överordnat verksamheten och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet.

Kommunallagen anger att ekonomin ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna och det så kallade balanskravet utgör en miniminivå för det ekonomiska resultatet. Förbundets finansiella mål 2025 är:

1. Förbundets kostnader ska inte överstiga intäkterna
2. Förbundet ska uppvisa ett eget kapital om lägst 6 000 tkr

Förbundets positiva resultat samt att det totala egna kapitalet vid årets utgång uppgår till 13 471 tkr innebär att de finansiella målen är uppnådda.

Utöver de finansiella målen redovisar förbundet god måluppfyllelse. Grunduppdraget har genomförts enligt plan och med gott resultat, sett till uppföljningen av styrdokumentet samt den enkät som besvarats av 143 deltagare i förbundets nätverk där 94 % anger att de är nöjda med nätverken i sin helhet. När det gäller de mål och uppdrag som sattes för 2025 är 27 av 28 uppfyllda och ett delvis uppfyllt. Även driftverksamheterna uppvisar god måluppfyllelse.

Samtliga verksamheter har ett tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv, bygger på gränsöverskridande samverkan samt främjar nytänkande. Det är förbundets samlade bedömning att verksamheten når såväl de finansiella som verksamhetsmässiga målen och att kraven för god ekonomisk hushållning därmed kan anses vara uppfyllda.

2.5 Balanskravsresultat

Kommunalförbundet redovisar ett positivt ekonomiskt resultat för 2025 om 391 tkr. Förbundet får inte använda resultatutjämningsreserv (RUR).

Beräkning av balanskravsresultat

Belopp i tkr

Årets resultat enligt resultaträkningen	391
Reducering realisationsvinster	0
Balanskravsresultat	391

2.6 Redovisningsprinciper och beräkningsmetoder

Samma redovisningsprinciper har använts som i årsbokslut 2024.

2.7 Investeringsredovisning

Då kansliet planerar en större ombyggnation av kontorslokalerna under 2026 har inga anpassningar gjorts under året. De planerade investeringarna på Navet flyttas till 2026.

Projekt	Budget 2025	Utfall 2025	Avvikelse
Anpassning av lokal, kansliet	250 tkr	0 tkr	-250 tkr
Utställning samt belysning, Navet	1 800 tkr	0 tkr	-1 800 tkr

2.8 Intern kontroll

Uppföljning av intern kontrollplan för 2025 är genomförd och redovisas i bilaga 1. Beslut om intern kontrollplan 2026 fattades av Direktionen 2025-12-05.

2.9 Väsentliga personalförhållanden

Det faktum att förbundet endast har 53 anställda innebär att enstaka personer kan leda till stora svängningar i mätningarna.

	2023	2024	2025
Antal anställda, åa	49,0	54,4	52,8
Sjukfrånvaro total i %	3,3	2,0	2,2
Män	2,9	1,1	0,6
Kvinnor	3,5	2,3	2,8
Sjukfrånvaro 1-14 dgr i % av total sjukfrånvaro	52,8	74,4	64,3
Män	43,5	60,7	100
Kvinnor	55,5	13,7	61,8
Sjukfrånvaro över 15 dgr i % av total sjukfrånvaro	9,2	17,1	18,3
Män	0	0	0
Kvinnor	11,9	17,1	19,6
Sjukfrånvaro över 60 dgr i % av total sjukfrånvaro	38	8,6	17,4
Män	56,5	0	0
Kvinnor	32,5	8,6	18,6
Sjukfrånvaro 29 år och yngre	2,0	0	3,0
Män	1,6	0	1,7
Kvinnor	2,2	0	3,7
Sjukfrånvaro 30-49 år	2,6	2,4	2,1
Män	6,3	0,4	1,1
Kvinnor	1,8	1,9	2,3
Sjukfrånvaro 50 år och äldre	4,2	1,8	2,2
Män	1	0,2	0,3
Kvinnor	5,8	1,7	3,3
Medianlön för tillsvidareanställda, kr/månad	46 250	47 700	50 000
Män	50 800	48 875	51 600
Kvinnor	45 800	46 000	49 125
Tillsvidareanställda med heltidsanställning i %	92	93	98
Genomsnittlig sysselsättningsgrad i %	98	99	99

2.10 Förväntad utveckling

Samhället står inför utmaningar som geopolitisk osäkerhet, demografiska förändringar, förlust av biologisk mångfald och negativa effekter av klimatförändringar, vilka har stor påverkan på såväl offentlig verksamhet som på det privata näringslivet. Detta kan hindra en god utveckling i Sjuhärad och Västsverige. Dessa utmaningar hanteras bäst i samverkan där förbundet, i sin roll som samverkansplattform, kan bidra till att olika aktörer arbetar tillsammans. Aktuella områden är kompetensförsörjning, energiplanering, hållbar samhällsplanering och välfärdens utmaningar.

För att stärka Sjuhärads position och skapa goda förutsättningar för långsiktig utveckling behöver förbundet intensifiera påverkansarbetet under 2026. Att i dialog med andra aktörer gemensamt driva Sjuhärads frågor med större kraft; regionalt, nationellt och internationellt. Ett prioriterat arbete under 2026 är att bygga starka samarbeten över länsgränser och därigenom ta tillvara de möjligheter som ges när vi agerar tillsammans. För att lyckas med dessa ambitioner måste det ske en uppväxling av resurser; både genom ökad extern finansiering och genom att bättre nyttja Sjuhärads samlade kompetens.

En innovativ och konkurrenskraftig delregion

Västsveriges och Sjuhärads ekonomi och näringsliv står inför hårdare global konkurrens, snabb förändring i värdekedjor och ökade krav på nyckelkompetenser. För att behålla länets ledande position inom forskning, innovation och utveckling krävs snabbhet och stärkta satsningar. Världsläget påverkar företagens vilja att investera, expandera och etablera sig, vilket innebär ett fortsatt fokus på att stödja tillväxtkraften i befintligt näringsliv.

Västra Götaland är Sveriges industriregion. Att satsa på industrins gröna omställning är avgörande för konkurrenskraften, för att bevara jobben samt för att minska klimatpåverkan. Utmaningarna kräver nya arbetssätt mellan regionen, förbunden och kommunerna. Nyckelfaktorer som rätt kompetens, tillräcklig energiförsörjning och robusta cirkulära värdekedjor är centrala för att lyckas med omställningen. De regionala samverkansprojekten för att trygga energiförsörjningen och främja västsvenska etableringar i den gröna omställningen fortsätter under kommande år.

Strategisk kompetensförsörjning

Den demografiska utvecklingen med minskande födelsetal, ökande medellivslängd och lägre andel befolkning i yrkesverksam ålder leder till utmaningar att klara välfärdens uppdrag och näringslivets kompetensförsörjning. Bristen på vissa kompetenser är stor, samtidigt som många saknar arbete. Det är nödvändigt att främja kompetensomställning och livslångt lärande; att verka för olika möjligheter till lärande och utbildning som kan möta arbetslivets behov, teknologiska skiften och demografiska förändringar. Detta är grundläggande för att säkra framtidens arbetskraft, stärka konkurrenskraften och därmed attraktionskraften.

En cirkulär och hållbar framtid

Förutsättningarna för en cirkulär och hållbar framtid i Västsverige bygger på samverkan mellan företag, offentliga aktörer och akademi, tillgång till finansiering och stöd, utveckling av cirkulära affärsmodeller samt utbildning och verktyg som stärker kompetensen i regionen. Att minska den negativa klimatpåverkan och stoppa förlusten av biologisk mångfald är utmaningar som kräver samverkan. Ny lagstiftning inom ekodesign, producentansvar för textil och bindande mål för minskat matsvinn till 2030 påverkar både kommuner och näringsliv.

Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimat- och miljömål ska uppnås och för att bygga motståndskraft mot framtidens utmaningar. Förbundet är ett stöd i kommunernas arbete att öka resurseffektiviteten, bli fossilfria och skapa förutsättningar för biologisk mångfald. Genom regionala och lokala projekt arbetar förbundet och kommunerna tillsammans för att säkra energiförsörjningen, ställa om transporter till fossilfria alternativ och öka den cirkulära omställningen.

Hållbar samhällsplanering

En samordnad planering för fysisk infrastruktur, transport, hållbar markanvändning och bebyggelse är viktig för att göra Västra Götaland robust och konkurrenskraftigt. Utvecklingsbehoven för transportinfrastruktur är fortsatt stora, särskilt för järnväg och kollektivtrafik. De demografiska förändringarna påverkar förutsättningarna för arbetskraft, service och bostadsförsörjning.

Aktuella behov i Sjuhärad handlar om att öka beredskapen, säkra transporter och energiförsörjning samt bygga robusta samhällen. Samhällsplaneringen måste bidra till motståndskraft i energiplanering, livsmedelssystem och samhällsviktiga funktioner för att möta klimatförändringar och nya säkerhetsutmaningar. Förbundet arbetar med sammanhängande grönstruktur, klimatanpassning och robust vattenhantering för att stärka både ekosystem och människors välbefinnande.

Tillsammans arbetar förbundet och kommunerna för en hållbar och robust samhällsutveckling där samplanering i gränslandet mellan kommunerna är avgörande för att binda samman orter och skapa ett fungerande vardagsliv. Genom stråksamverkan över kommun- och länsgränser skapas gemensamma lösningar för transportinfrastruktur, kollektivtrafik och strategisk markanvändning som stärker regionens tillväxt, sammanhållning och hållbara utveckling.

Kultursamverkan

Kulturlivet i Sverige står inför stora utmaningar sett till finansiering, inkludering och tillgänglighet. Kultursamverkansmodellen är under översyn och utveckling.

En regional kunskapsöversikt visar att kommunalförbundens roll och arbete upplevs centrala för kommunerna i regionen. Förbunden fungerar som viktiga aktörer för delregional samverkan och har en dubbel funktion; dels som mötesplatser, dels som stöd i det praktiska arbetet och förmedlare av den lokala politikens behov.

En halvtidsutvärdering av Kulturplan Sjuhärad 2024–2027 ska genomföras under 2026. Syftet med utvärderingen är att analysera i vilken utsträckning målen hittills uppfyllts, vilka områden som är på god väg att nå samt vilka som fått mindre fokus och kan behöva prioriteras under den återstående perioden.

Regional utveckling

En aktualiserad version av den regionala utvecklingsstrategin antas i början av 2026 med tre nya kraftsamlingar; Industrins gröna omställning, Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering samt Framtidsrusta barn och unga. Ändringarna kommer att omhändertas i revideringen av Utvecklingsstrategi för Sjuhärad som pågår parallellt och arbetssätt kopplat till de nya kraftsamlingarna kommer att utarbetas.

En ny överenskommelse för delregionala utvecklingsmedel och samverkan ska tecknas mellan Västra Götalandsorganisationen och kommunalförbunden under 2026. Den sätter ramarna för hanteringen av det delregionala utvecklingsarbetet och flernivåsamverkan under åren 2027-2031.

Det pågår även två statliga utredningar som kommer att påverka inriktningen och förutsättningarna för det regionala utvecklingsarbetet framåt; dels SVESAM – Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling, dels Utredning av kultursamverkansmodellen.

Sociala välfärdens omställning

Den sociala välfärden står inför en omfattande omställning där välfärdens strukturer ska anpassas till nya behov. Socialtjänsten ska vara lätt att nå, jämlik och jämställd, förebyggande och kunskapsbaserad. En central del i sociala välfärdens omställning handlar om att bygga och bevara tillit till välfärden. I det nationella konceptet Lärprocess Framtidens socialtjänst som startar 2026, får kommunerna stöd att driva förändring i linje med nya socialtjänstlagen.

Målet med omställningen till god och nära vård är att vården ska ges jämlikt med tydligt fokus på hälsofrämjande och förebyggande och innebär ett personcentrerat förhållningssätt. Detta leder till att alltmer hälso- och sjukvård kommer att ges i hemmet, vilket ställer förändrade krav på den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Under 2026 kommer kommunerna att ta ställning till ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal i Västra Götaland som går i linje med omställningen till nära vård.

Förändrad demografi leder till utmaningar och behovet att säkra den sociala välfärdens

kompetensförsörjning är stort. Behovet av nya arbetssätt ökar och digitalisering är ett område som måste utvecklas.

En socialt hållbar delregion innebär att alla invånare har jämlika förutsättningar att leva ett gott liv och delta i samhällslivet. Livsvillkoren för barn och unga är ojämlika och påverkas av socioekonomisk bakgrund samt var de växer upp. Utvecklingen går åt fel håll med en fortsatt stor andel barn som inte klarar skolan. Tillsammans behöver vi kraftsamla för att framtidsrusta barn och unga.

Den ökande psykiska ohälsan bland befolkningen ställer nya krav på verksamheterna, vilket medför ett större behov av samordning och samverkan. Som utgångspunkt i fortsatt arbete är den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention. Under året kommer även beslut att tas om den nationella samsjuklighetsutredningen.

Förbundets roll inom välfärdens område är att stödja kommunerna genom att skapa forum för samverkan. Genom att inspirera, facilitera och omvärldsbevaka bidrar förbundet till utvecklingen av den sociala välfärden.

3. Räenskaper

3.1 Resultaträkning total

Tkr	2025	2024	Not
Verksamhetens intäkter	48 018	43 028	1
Verksamhetens kostnader	-84 146	-80 743	2
Avskrivningar	-720	-674	
Verksamhetens nettokostnader	-36 848	-38 389	
Förbundsbidrag, Förbundskansli	1 462	1 272	3
Förbundsbidrag, Administration	712	0	4
Förbundsbidrag, Regional utveckling	12 964	11 397	5
Förbundsbidrag, Valfärdsutveckling	1 592	3 462	6
Medlemsavgifter, BRB	1 243	1 452	7
Medlemsavgifter, DSO	2 333	2 418	8
Medlemsavgifter, MC	2 217	2 540	9
Medlemsavgifter VO-college	813	971	10
Medlemsavgifter, Navet	9 200	8 841	11
Medlemsavgifter, NVS	2 218	2 345	12
Finansiella intäkter	2 521	4 228	13
Finansiella kostnader	-36	-26	14
Resultat före extraordinära poster	391	511	
Extraordinära intäkter	0	0	
Extraordinära kostnader	0	0	
Årets resultat	391	511	

3.1.1 Resultaträkning Förbundskansli

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	1 492	45
Verksamhetens kostnader	-4 949	-4 713
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-3 457	-4 668
Förbundsbidrag, Förbundskansli	1 462	1 272
Finansiella intäkter	2 521	4 228
Finansiella kostnader	-34	-11
Resultat före extraordinära poster	492	821
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	492	821

3.1.2 Resultaträkning Administration

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter*	8 394	8 567
Verksamhetens kostnader*	-8 960	-7 614
Avskrivningar	-59	-77
Verksamhetens nettokostnader	-625	875
Förbundsbidrag, Administration	712	0
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	87	875
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	87	875

*Inkl. interna poster om 8 869 tkr

3.1.3 Resultaträkning Regional utveckling

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	15 645	19 926
Verksamhetens kostnader	-28 605	-31 142
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-12 960	-11 216
Förbundsbidrag, Regional utveckling	12 964	11 397
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	3	182
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	3	182

3.1.4 Resultaträkning Valfärdsutveckling

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	7 667	290
Verksamhetens kostnader	-9 254	-3 752
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 587	-3 462
Förbundsbidrag, Valfärdsutveckling	1 592	3 462
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	5	0
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	5	0

3.1.5 Resultaträkning Business Region Borås

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	2 243	2 440
Verksamhetens kostnader	-3 486	-3 892
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 243	-1 452
Medlemsavgifter, BRB	1 243	1 452
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	0	0

3.1.6 Resultaträkning Dataskyddsombud

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-2 333	-2 418
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 333	-2 418
Medlemsavgifter, DSO	2 333	2 418
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	0	0

3.1.7 Resultaträkning Medarbetarcentrum

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	689	655
Verksamhetens kostnader	-2 906	-3 195
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 217	-2 540
Medlemsavgifter, MC	2 217	2 540
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	0	0

3.1.8 Resultaträkning Vård- och omsorgscollege Sjuhärad

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-813	-971
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-813	-971
Medlemsavgifter, VO-college	813	971
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	0	0

3.1.9 Resultaträkning Navet science center

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	17 479	15 965
Verksamhetens kostnader	-26 213	-25 561
Avskrivningar	-661	-596
Verksamhetens nettokostnader	-9 395	-10 192
Medlemsavgifter, Navet	9 200	8 841
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-2	-15
Resultat före extraordinära poster	-197	-1 366
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	-197	-1 367

3.1.10 Resultaträkning Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

Tkr	2025	2024
Verksamhetens intäkter	3 278	2 474
Verksamhetens kostnader	-5 496	-4 818
Avskrivningar	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 218	-2 345
Medlemsavgifter, NVS	2 218	2 345
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	0	0

3.2 Balansräkning

Tkr	2025	2024	Not
Anläggningstillgångar	3 465	4 185	
Maskiner och inventarier	2 953	3 673	15
Värdepapper	512	512	16
Omsättningstillgångar	110 089	113 827	
Kortfristiga fordringar	8 876	7 272	17
Fordringar hos Borås stad	101 211	106 549	18
Kassa och bank	2	6	
Summa tillgångar	113 554	118 012	
Eget kapital	13 471	13 080	19
Därav årets resultat	391	511	
Därav resultatutjämningsreserv	0	0	
Avsättningar	2 902	6 841	
Andra avsättningar	2 902	6 841	20
Skulder	97 181	98 092	
Kortfristiga skulder	97 181	98 092	21
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	113 554	118 012	

3.3 Noter

Tkr	2025	2024
1 Verksamhetens intäkter		
Statsbidrag	8 207	3 838
MRU NAVET	2 657	2 657
MRU DRUM	9 000	9 000
KN DRUM	2 050	2 050
MRU Fossilfri Boråsregion	0	335
MRU LUMP	0	289
MRU Digitaliseringsstrateg	438	34
MRU Västsvenska etableringar för grön omställning	843	649
MRU Strategiskt kompetensförsörjning	469	0
MRU Strategiskt kompetensförsörjning förstudie	75	0
MRU Fullföljda studier	2 878	1 984
MRU DG7 Kunskapsnod fullföljda studier	426	0
VGR Tekniktrappan	982	1 166
VGR Socialt hållbart föräldrastöd- ABC	989	1 006
VGR SamBio	85	223
VGR Suicid prevention välfärd	0	1 528
VGR Samsjuklighet välfärd	0	675
Nollning av projektkostnader genom tidigare utbetalade medel	-3 408	-8 025
EU-bidrag	576	2 086
Övriga intäkter	19 651	17 280
Summa	48 018	43 028
2 Verksamhetens kostnader		
Bidrag till projekt/verksamheter	12 428	10 789
Personalkostnader	45 340	47 662
Material och tjänster	26 259	22 185
Revisionskostnader	118	107
Summa	84 146	80 743
3 Förbundsbidrag, Förbundskansli		
Bollebygd	132	105
Borås	1557	1 237
Herrljunga	128	103
Mark	479	381
Svenljunga	146	116
Tranemo	161	129
Ulricehamn	340	272
Varberg	250	197
Vårgårda	169	133
Medfinansiering projekt VEGO	0	-800
Beslutade och ej avslutade interna projekt 2024*	0	-600
Beslutade och ej avslutade interna projekt 2025**	-1 900	0
Summa	1 462	1 272
*Projekt 503		
**Projekt 2003, 4004, 477, 503		

4 Förbundsbidrag, Administration

	2025	2024
Bollebygd	83	0
Borås	978	0
Herrljunga	80	0
Mark	301	0
Svenljunga	92	0
Tranemo	101	0
Ulricehamn	214	0
Varberg	157	0
Vårgårda	106	0
Beslutade och ej avslutade interna projekt 2025**	-1 400	0
Summa	712	0

**Projekt 2003, 4004, 477, 503

5 Förbundsbidrag, Regional utveckling

Bollebygd	550	518
Borås	6003	6 106
Herrljunga	534	506
Mark	1875	1 879
Svenljunga	601	574
Tranemo	659	635
Ulricehamn	1345	1 340
Varberg	192	297
Vårgårda	691	657
Beslutade och ej avslutade interna projekt 2024	0	-1 115
Beslutade och ej avslutade interna projekt 2025	608	0
Överskott 2024 GA	756	0
Överskott 2025 GA	-850	0
Summa	12 964	11 397

6 Förbundsbidrag, Velfärdsutveckling

Bollebygd	82	136
Borås	969	1 603
Herrljunga	80	133
Mark	298	493
Svenljunga	91	151
Tranemo	100	167
Ulricehamn	212	352
Varberg	156	256
Vårgårda	105	172
Beslutade och ej avslutade interna projekt 2025**	-500	0
Summa	1 592	3 462

**Projekt 2003, 4004, 477, 503

7 Medlemsavgifter, Business Region Borås

	2025	2024
Bollebygd	58	58
Borås	688	688
Herrljunga	57	57
Mark	212	212
Svenljunga	64	65
Tranemo	71	72
Ulricehamn	150	151
Vårgårda	75	74
Överskott 2023	0	649
Överskott 2024	574	-574
Överskott 2025	-706	0
Summa	1 243	1 452

8 Medlemsavgifter, Dataskyddsombud

Bollebygd	209	204
Borås	929	907
Herrljunga	207	203
Mark	384	375
Svenljunga	216	211
Tranemo	224	219
Ulricehamn	314	307
Vårgårda	228	222
Överskott 2023	0	342
Överskott 2024	572	-572
Överskott 2025	-951	0
Summa	2 333	2 418

9 Medlemsavgifter, Medarbetarcentrum

Borås	1 724	1 682
Mark	626	611
Svenljunga	186	181
Tranemo	210	205
Överskott 2023	0	291
Överskott 2024	429	-429
Överskott 2025	-959	0
Summa	2 217	2 540

10 Medlemsavgifter, Vård- och omsorgscollege

Bollebygd	34	34
Borås	399	399
Herrljunga	33	33
Mark	123	123
Svenljunga	37	38
Tranemo	41	41
Ulricehamn	87	88
Vårgårda	43	43
Fakturerat SÄS och Närhälsan	111	118
Överskott 2023	0	380
Överskott 2024	325	-325
Överskott 2025	-421	0
Summa	813	971

11 Medlemsavgifter, Navet science center

	2025	2024
Bollebygd	123	0
Borås	6 955	6 772
Herrljunga	204	202
Mark	831	817
Svenljunga	246	235
Tranemo	270	264
Ulricehamn	570	551
Summa	9 200	8 841

12 Medlemsavgifter, Närvårdssamverkan

Bollebygd	58	58
Borås	688	688
Herrljunga	57	57
Mark	212	212
Svenljunga	64	65
Tranemo	71	72
Ulricehamn	150	151
Vårgårda	75	74
Fakturerat HSNK	1 375	1 377
Överskott 2023	0	1 934
Överskott 2024	2 342	-2 342
Överskott 2025	-2 875	0
Summa	2 218	2 345

13 Finansiella intäkter

Ränteintäkter kortfristiga fordringar	2 521	4 228
---------------------------------------	-------	-------

14 Finansiella kostnader

Räntekostnader	36	26
----------------	----	----

15 Maskiner och inventarier

Ingående balans	3 673	3 409
Investeringar	0	938
Avskrivningar	-720	-674
Utgående balans	2 953	3 673

16 Värdepapper

Aktier i Mediapoolen AB och Gryning Vård AB	512	512
--	-----	-----

17 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	4 100	3 117
Interimsfordringar	4 776	4 155
Summa	8 876	7 272

18 Fordringar hos Borås Stad

Internbanken	101 211	106 549
--------------	---------	---------

19 Eget kapital

Ingående eget kapital	13 080	12 569
Årets resultat	391	511
Utgående eget kapital	13 471	13 080

20 Andra avsättningar	2025	2024
Bidrag till statlig infrastruktur	1 402	5 341
Medfinansiering socionomutbildning	1 500	1 500
Summa	2 902	6 841

Sjuhärads kommunalförbund har i december 2014 beslutat att medfinansiera utbyggnad av E20 genom Västra Götaland med 15 miljoner kronor i 2013 års penningvärde plus anläggningsindex. Bidraget redovisas i balans- och resultaträkning och upplöses på fem år. Indexuppräknings tillkommer från 2017.

	Upplösning tkr		
	2013 års prisnivå	Index	Utbetalning
2014	9 500	0	0
2015	1 375	0	0
2016	1 375	0	0
2017	1 375	310	0
2018	1 375	1 361	0
2019	0	477	0
2020	0	343	1 351
2021	0	1 270	4 717
2022	0	1 361	2 244
2023	0	-1 972	1 346
2024	0	0	3 151
2025	0	0	3 938
Summa	15 000	3 150	16 747
Återstående skuld	1 402		

21 Kortfristiga skulder

Semesterlöneskuld	1 808	2 338
Interimsskulder, huvudsakligen inkomstförskott	78 777	72 635
Beslutade projekt	7 206	8 304
Pensioner individuell del, inkl. löneskatt	1 639	1 260
Leverantörsskulder	2 342	8 192
Preliminär skatt	654	646
Arbetsgivaravgift	825	787
Övriga löneskatter	2 102	1 998
Moms mm	1 827	1 930
Summa	97 181	98 092

Interna poster på 8 869 tkr för 2025 och 7 332 tkr för 2024 har exkluderats från resultaträkningen.

Debetposter om 4 tkr för 2025 och 36 tkr för 2024 på kortfristiga skulder har flyttats till kortfristiga fordringar.

3.4 Kassaflödesanalys

Tkr	2025	2024
Den löpande verksamheten		
Årets resultat före extraordinära poster	391	511
Justering för av- och nedskrivningar	720	674
Justering för gjorda avsättningar	-3 938	-1 651
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	-2 827	-466
Minskning av varulager	0	0
Minskning/ökning kortfristiga fordringar	3 734	-9 971
Minskning/ökning kortfristiga skulder	-911	11 363
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-4	926
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	0	-938
Finansieringsverksamheten		
Minskning av långfristig skuld		
Minskning av långfristiga fordringar	0	0
	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-4	-13
Årets kassaflöde		
Likvida medel vid årets början	6	19
Likvida medel vid årets slut	2	6
	-4	-13

3.5 Driftredovisning

Tkr	Utfall 2024*	Utfall 2025*	Budget 2025	Avvikelse budget
Verksamhetens intäkter	50 360	56 887	123 114	-66 227
Verksamhetens kostnader	-88 075	-93 015	-164 637	71 622
Avskrivningar	-674	-720	-785	65
Verksamhetens nettokostnader	-38 389	-36 848	-42 308	5 460
Förbundsbidrag, Förbundskansli	1 272	1 462	3 452	-1 990
Förbundsbidrag, Administration	0	712	2112	-1 400
Förbundsbidrag, Regional utveckling	11 397	12 964	12 359	605
Förbundsbidrag, Vårldsfutveckling	3 462	1 592	2 092	-500
Medlemsavgifter, BRB	1 452	1 243	1 375	-132
Medlemsavgifter, DSO	2 418	2 333	2 711	-378
Medlemsavgifter, MC	2 540	2 217	2 746	-529
Medlemsavgifter VO-college	971	813	908	-95
Medlemsavgifter, Navet	8 841	9 200	9 323	-123
Medlemsavgifter, NVS	2 345	2 218	2 750	-532
Finansiella intäkter	4 228	2 521	2 500	21
Finansiella kostnader	-26	-36	-20	-16
Resultat före extraordinära poster	511	391	0	391
Extraordinära intäkter	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0
Årets resultat	511	391	0	391

*Inkl. interna poster på 8 869 tkr för 2025 och 7 332 tkr för 2024

4. Måluppfyllelse

4.1 Strategiskt mål

Förbundets övergripande strategiska mål är *Att aktivt arbeta för att Sjuhärad/Boråsregionen ska vara ett bra område att bo, arbeta och leva i*. Detta görs genom att med tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv skapa gränsöverskridande möten för att främja samverkan, innovation och nytänkande.

Måluppfyllelsen är god inom förbundets samtliga verksamheter och bedömningen är att genomförda och planerade aktiviteter ligger i linje med det övergripande strategiska målet.

4.2 Grunduppdrag

Förbundet är en samverkansplattform med huvuduppdrag att verka för samordning och utveckling inom de områden medlemskommunerna anser vara angelägna. Förutom de politiska beredningarna samt Direktionen, driver förbundet ca 25 nätverk för tjänstepersoner i kommunerna.

De fastställda styrdokumenterna Utvecklingsstrategi för Sjuhärad samt Kulturplan Sjuhärad beskriver förbundets grunduppdrag och fokusområden inom regional utveckling och kulturområdet.

Projektverksamheten regleras i den överenskommelse gällande delregionala utvecklingsmedel som tecknats mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden i samband med beslutet om den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021–2030.

Grunduppdraget inom enheten för välfärdsutveckling utgår från medlemskommunernas behov tillsammans med gällande lagstiftning samt regionala och delregionala avtal och överenskommelser. Förbundet företräder medlemskommunerna på regional och länsnivå samt nationell nivå i partssamtal med olika myndigheter och organisationer. Enligt verksamhetsplanen ska det löpande grunduppdraget följas upp enligt nedan.

	Uppföljning 31 december
<u>Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021-2030</u>	<p>Utvecklingsstrategi för Sjuhärad lyfter fram prioriterade fokusområden, inriktningar och önskade effekter. Strategin är styrande för förbundet och fungerar som vägledning och inspiration för alla parter som bidrar till utvecklingsarbetet i Sjuhärad. Strategins fem fokusområden är: En innovativ och konkurrenskraftig delregion, Strategisk kompetensförsörjning, En socialt hållbar delregion, En cirkulär och hållbar framtid samt Hållbar samhällsplanering.</p> <p>Arbete pågår enligt plan inom alla områden, vilket beskrivs i nedanstående måluppfyllelse. En halvtidsutvärdering av utvecklingsstrategin har genomförts, vilken kommer att resultera i en reviderad utvecklingsstrategi för Sjuhärad som ska antas våren 2026 (se 4.3). Som en del i arbetet har en extern utvärdering av de delregionala utvecklingsprojekten 2021-2024 genomförts med syfte att kartlägga hur projekten bidragit till att nå de regionala och delregionala målen i strategierna samt vilka resultat, effekter och kvalitativa synergieffekter projekten bidragit till i det regionala utvecklingsarbetet i Sjuhärad.</p> <p>Utvärderingen visar att medlen fördelats i enlighet med strategidokumentens målområden med särskild tyngdpunkt på kunskap, innovation och konkurrenskraft. Resultaten visar att insatserna bidragit till kompetensutveckling, innovation och stärkt entreprenörskap i regionen. 625 företag har deltagit i kompetenshöjande insatser, 305 företag och entreprenörer har tagit del av innovationsstöd och drygt 2 300 individer har deltagit i aktiviteter som främjar entreprenörskap. Projekten har ofta involverat flera kommuner och haft ett tydligt Sjuhäradsperspektiv, i linje med strategins ambitioner.</p> <p>Enkäten visar att majoriteten av projektägarna bedömer att insatserna inte</p>

	<p>hade genomförts utan finansiering från Boråsregionen, vilket understryker medlens betydelse som katalysator för regional utveckling. Rekommendationen är att förbundet fortsätter sitt nuvarande arbetssätt, men ökar proaktiviteten kring vilka konkreta resultat som ska uppnås med de insatser som finansieras. Förbundet bör införa ett tydligare portföljperspektiv i utvecklingsarbetet, där projekt ses som delar av en större helhet som bidrar till övergripande mål.</p> <p>Förutom förbundets arbete som drivs i samverkan med kommunerna, drivs även 24 externa projekt, varav nio förstudier, som beviljats delregionala utvecklingsmedel för att bidra till de uppsatta inriktningarna och effekterna i utvecklingsstrategin. Den samlade bedömningen är att de aktiviteter som genomförts och planeras är i linje med strategins syfte och intentioner.</p>
<u>Kulturplan Sjuhärad 2024-2027</u>	<p>Utifrån Kulturstrategi Västra Götaland – en regional kulturplan, har en delregional kulturplan tagits fram som anger riktning och prioriteringar för satsningar under perioden 2024–2027. Kultursamverkan i Boråsregionen ska bidra till att uppfylla målen i regionens kulturstrategi. Kulturplan Sjuhärad har sex prioriteringar för samverkan: Barn och ungas rätt till kultur, Kulturskola, Bibliotek, demokrati och läsfrämjande, Kultur och samhällsbygge, Kultur och lokal utveckling, Kultur och lokalt engagemang.</p> <p>En intern halvtidsutvärdering av den delregionala kulturplanen har genomförts. Underlaget utgör en del av det material som kommer att användas av extern konsult vid vidare utvärdering av kulturplanen under våren 2026. Förutom förbundets arbete som drivs i samverkan med kommunerna, drivs fyra externa projekt som beviljats delregionala utvecklingsmedel för att bidra till de sex prioriteringarna i Kulturplan Sjuhärad.</p>
Uppföljning av de delregionala utvecklingsmedlen, DRUM, enligt regional modell	<p>Miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden avsätter årligen medel för delregional utveckling. De regionala medlen motfinansieras till samma nivå av medlemskommunerna. Syftet är att med gemensam finansiering skapa en god grund för regional och delregional utveckling genom flernivåsamverkan.</p> <p>De projekt som beviljats delregionala utvecklingsmedel följs regelbundet upp genom rekvisitioner halvårsvis. I slutet av varje år lämnar förbundet en redovisning av pågående utvecklingsprojekt samt processledartjänster inom den regionala utvecklingsstrategin till Västra Götalandsregionen som sedan årligen presenterar DRUM-projektens resultat och effekter för Direktionen. En extern utvärdering av effekt och resultat av de delregionala utvecklingsmedel som beviljats medel 2021–2024 har genomförts, se ovan.</p> <p>Uppföljning och utlysning av medel har genomförts enligt plan och utan avvikelser. VGR redovisade en uppföljning av DRUM 2024 på Direktionen i september. Utvärderingen av delregionala utvecklingsprojekt 2021-2024 presenterades för beredning Hållbar regional utveckling Sjuhärad i november.</p>
Årlig enkät till nätverken utifrån grunduppdraget.	<p>143 personer svarade på den enkät som skickades ut till 22 av förbundets nätverk, vilket motsvarar 64 % svarsfrekvens, jämfört med 63 % föregående år.</p> <p>Följande fråga ställdes: <i>I vilken utsträckning är du nöjd med nätverket i sin helhet?</i> 45 % svarade <i>I mycket hög grad</i> och 49 % <i>I hög grad</i>. Detta kan jämföras med 42 % respektive 53 % föregående år.</p> <p>Sammantaget är deltagarna mycket nöjda med förbundets nätverk och bedömningen är att förbundet uppvisar ett bra resultat när det gäller uppdraget att vara en samverkansplattform och verka för samordning och utveckling.</p>

Uppföljning av övriga verksamheter och projekt inom samtliga delregionala områden utifrån fastställda uppdrag och planer	Enligt förbundsordningen kan Direktionen besluta att förbundet ska svara för drift av verksamheter. Dessa finansieras av kommunerna separat och har specifika uppdrag och planer. Måluppfyllelse för följande driftverksamheter presenteras i bilagan Årsrapport Driftverksamheter: Business Region Borås, Dataskyddsombud, Medarbetarcentrum, Vård- och omsorgscollege Sjuhärad samt Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Navet science center redovisas separat till följd av verksamhetens omfattning. Måluppfyllelsen är god.
--	--

Sammanfattande bedömning

Det löpande grunduppdraget pågår enligt plan inom samtliga enheter och verksamheter. Både intern verksamhet och externa aktörer arbetar tillsammans mot uppsatta inriktningar och effekter. Den samlade bedömningen är att de aktiviteter som genomförts och planeras inom ramen för Utvecklingsstrategi Sjuhärad är i linje med strategins syfte och intentioner, vilket också bekräftas av den externa utvärderingen. Detsamma gäller arbetet inom kulturområdet där den delregionala kulturplanen förankrats i nätverk och grupperingar och förbundet ses som en tillgång och resurs i kultursamverkansarbetet.

Gällande enheten för välfärdsutveckling är arbetet starkt knutet till de olika chefsnätverken inom välfärdsområdet, vilket kommenteras nedan. Den enkät som skickades ut i slutet av året visar att 94 % av deltagarna är mycket nöjda med förbundets nätverk och att uppdraget som samverkansplattform uppnås.

Driftverksamheternas omfattning och uppdrag skiljer sig åt, vilket framgår av redovisningen.

Måluppfyllelsen är generellt god och arbetet inom verksamheterna löper på enligt plan.

Bedömningen är att grunduppdraget utförs med god kvalitet och i linje med det strategiska målet.

4.3 Mål och uppdrag 2025

Utifrån den nulägesbeskrivning som presenteras i verksamhetsplanen sattes följande mål och uppdrag för 2025:

Enhet Regional utveckling	
Mål/uppdrag	Uppföljning 31 december
En innovativ och konkurrenskraftig delregion	
Marknadsföra delregionen genom ett gemensamt erbjudande i det investeringsfrämjande arbetet	Under året har kommunerna utvecklat sina lokala värdeerbjudanden, som togs fram inom den utbildning i business attraction management, BAM, alla kommuner deltog i under hösten 2024. Ett delregionalt värdeerbjudande har utarbetats och förankrats inom näringslivschefsnätverket. Arbetet har lett till ökad insikt om betydelsen av värdeerbjudande – både för det interna arbetet i kommunerna och externt gentemot investerare och övriga intressenter. Parallella riktade insatser inom batterivärdekedjan, Lockryd samt internationella sammanhang och ambassadbesök har stärkt Västsveriges synlighet som etableringsregion, se även Business Region Borås uppföljning. Sammantaget bedöms aktiviteterna ha haft önskvärd effekt, Målet är uppfyllt.
Stödja kommunerna att stärka sin offertberedskap genom utbildning och samarbete	<p>I utvärderingen av BAM-satsningen, se ovan, framkom att det finns ett intresse för årliga träffar för etableringsteam; både för att säkerställa att arbetet lever vidare och som ett tillfälle för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning. Det pågår löpande arbete med Business Swedens verktyg SiteFinder för att marknadsföra lediga siter i Sjuhärad; i dagsläget 43 stycken.</p> <p>Under året har kommunerna svarat på hälften av Business Swedens förfrågningar och skickat in lämpliga siter, vilket är en utveckling från tidigare år. Metoden har även använts för förfrågningar som inkommit från andra håll; exempelvis från innovationsstödssystemet eller direkt från bolag. Arbetet har även lett till identifiering av nya etableringsmöjligheter, inklusive industriell symbios i komplexa ärenden. Aktiviteterna har lett till ökad offertberedskap och målet är uppfyllt.</p>
Stärka samarbetet mellan innovationssystemet, kommunerna och företagen	<p>På eventet Sjuhärads smörgåsbord 2.0 träffade näringslivscheferna de aktörer i innovationsstödssystemet som stöttar företag i tillväxtfas. Alla kommuner deltog samt 11 aktörer. Eventet var mycket uppskattat av samtliga deltagare och de kontakter som knöts har lett till olika typer av samarbeten. Med stöd av urvalsverktyget Tillväxtradarn, resultatet av ett delregionalt utvecklingsprojekt, har matchningen mellan företag i tillväxtfas och innovationsstödssystemet effektiviserats.</p> <p>Inom ramen för VEGO-samarbetet har det genomförts ett gemensamt möte med IUC-bolagen i Västra Götaland i syfte att utveckla gemensamma arbetssätt kopplat till etablerings- och expansionsförfrågningar. Arbetssättet/verktyget Exportboost har testats tillsammans med Exportcenter Väst med syfte att stärka samverkan mellan innovationssystem och företag.</p> <p>Genom en kombination av mötesplatser, gemensamma utvecklingsinsatser, metodtester och operativ samordning har samarbetet mellan innovationsstödssystemet, kommunerna och företagen stärkts både strukturellt och i praktisk tillämpning. Arbetet har lagt en stabil grund för fortsatt fördjupning och långsiktig samverkan kommande år. Målet är uppfyllt.</p>

Öka graden av proaktivt arbete kopplat till potentiella expansionsmöjligheter för befintligt näringsliv	<p>Inom ramen för Business Swedens satsning Expand & Retain har ett antal företagsbesök genomförts vilka resulterat i flera konkreta processer, där Business Region Borås haft en tydlig samordnande roll. Långsiktiga dialoger har bidragit till att säkra och vidareutveckla befintliga verksamheter.</p> <p>Identifierade kompetensbehov inom plastindustrin har lett till en ansökan om YH-utbildning som beviljades och som kommer att starta 2026, se nedan. Sammantaget bedöms aktiviteterna ha haft tydlig effekt. Målet är uppfyllt.</p>
Strategisk kompetensförsörjning	
Skapa branschforum genom samverkan i Kompetensrådet	Fyra branschforum har träffats under året och ytterligare ett är planerat till våren 2026. Branschforum är en prioriterad fråga för Kompetensrådet, deltagande aktörer är positiva och viljan att fortsätta arbeta tillsammans är stor. Aktiviteterna har lett till utökad dialog och förståelse mellan branscher och utbildningsaktörer. Branschforumen är dessutom förberedelser inför VGR:s branschdialoger, som genomförs i syfte att förse Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan med underlag för dimensionering av utbildningar. Målet är uppfyllt.
Stärka kommunerna i utvecklingen av samverkan skola-arbetsliv, SSA	<p>SSA-nätverket, med representanter från kommunerna, har lett till erfarenhetsutbyte och en inventering av vad som görs i respektive kommun samt en samsyn mellan kommunerna hur arbetet kan bedrivas framåt. Flera insatser har initierats i kommunerna under året med inspiration av varandra. Strukturen för SSA-arbetet har blivit tydligare i samtliga kommuner.</p> <p>En förstudie om APL-platser har genomförts tillsammans med övriga delregioner. Förstudien var underlag till ett större regionalt projekt, där en av kommunerna i Sjuhärad valt att delta. Dialog pågår fortsatt med andra insatser, såsom projektet Tekniktrappan som drivs av Navet science center. Frågan har lyfts till regional nivå, där yrkesattraktion blivit en fråga för gemensamma insatser i regionen. Målet är uppfyllt.</p>
Utveckla strukturer för samarbete med yrkesutbildningsaktörer samt högskolan	<p>En inventering av de aktörer som bedriver yrkeshögskoleutbildningar i Sjuhärad har genomförts under året. YH-utbildningar är ett prioriterat område för Kompetensrådet under 2026, vilket innebär ett större fokus på frågan framöver. Ett utvecklat samarbete har även skett på regional nivå, vilket synliggjort fördelningen av utbildningar inom Västra Götaland. En arbetsgrupp har bildats för att stärka YH i regionen; både när det gäller antal utbildningar och inriktningen på dem, samt den geografiska fördelningen. Förståelsen har ökat för de olika delregionernas förutsättningar för utbildningar, både på gymnasie- och YH-nivå.</p> <p>I samarbete med Högskolan i Borås har ett koncept utarbetats för att stärka kopplingen mellan högskolan, kommunerna och deras näringsliv. Ett 40-tal personer deltog på en dag som innehöll nätverksmöjligheter och dialog, workshopinslag, presentationer och rundvandring i labbmiljöer. Dagen var uppskattad och ledde till att både företag och den kommunala organisationen fick ökad insikt och förståelse för hur samarbeten kan se ut. Ett par konkreta kontakter etablerades.</p> <p>Vid ett företagsbesök under våren identifierades ett behov av en viss kompetens inom plasttillverkning. En undersökning gjordes bland andra företag i branschen och totalt 20 företag valde att skriva en avsiktsförklaring och stötta en ansökan om YH-utbildning. Ansökan beviljades och Borås är en av tre utbildningsorter i Sverige där utbildningen kommer att starta under 2026. Målet är uppfyllt.</p>

En cirkulär och hållbar framtid	
Skapa en framtåsyftande och samordnad energiplanering över kommungränser som integreras i kommunala samhällsplaneringen	<p>Arbetet sker inom ramen för projektet Krafttag i Väst – Elsa; en samverkan mellan samtliga kommunalförbund, VGR, Länsstyrelsen och Energikontor Väst.</p> <p>Kommunbesök genomfördes under våren för att kartlägga kommunernas arbete med energiplanering. Genom dialog har kunskap och erfarenheter delats mellan kommunerna. Förbundet har bidragit med stöd såsom granskning, bollplank och framtagande av statistik och flera av kommunerna i Sjuhärad börjar bli klara med sina energiplaner. Då samhällsplanerare ofta är involverade i arbetet, finns tydliga kopplingar till den kommunala samhällsplaneringen. En mer aktiv dialog gällande energi sker nu i fler områden än bara energiplanen; fjärrvärme och ledningsgator diskuteras allt oftare i samband med översikts- och detaljplaner. Projektet ELSa har därmed bidragit till att regional energiplanering integreras med kommunal samhällsplanering.</p> <p>Flera webinarier har arrangerats och under hösten har arbetet med att ta fram en målbild energi för Sjuhärad påbörjats genom dialog och workshops med politik och tjänstepersoner. Detta arbete kommer att fortsätta under första delen av 2026. Målet är uppfyllt.</p>
Stimulera omställningen till ett fossiloberoende samhälle genom kunskapshöjande insatser inom utbud av arbetsmaskiner	<p>Arbetet sker inom ramen för projektet GreenFleets, där samverkan bland annat sker med Fyrbodals kommunalförbund, vilket innebär att 22 kommuner är målgrupp. Under året har flertalet kunskapshöjande insatser skett, bland annat genom webinarier, med totalt ca 200 deltagare, och rapporter. Ett fokusområde har varit upphandlingar och resulterat i stärkta krav och marknadsdialoger. Under hösten anordnades arbetsmaskinsmässor i Vårgårda och Trollhättan, där ett 20-tal utställare presenterade utbudet av elektriska arbetsmaskiner. Kontakter knöts och två kommuner har valt att testa några av de maskiner som ställdes ut. Mässan gav nya insikter och kunskaper samt kontakter med näringslivet. Målet är uppfyllt.</p>
Stimulera omställningen och samverkan till ett cirkulärt och hållbart samhälle med fokus på matsvinn, engångsartiklar och bygg- och rivningsmaterial	<p>Resurssmart kommun Sjuhärad är ett treårigt samverkansprojekt med syfte att minska matsvinn, använda färre engångsartiklar samt öka källsorteringen i kommunala verksamheter. Fem kommuner deltog från start, vilket under året utökats till 21 verksamheter från samtliga åtta kommuner. Under året har drygt 15 workshops genomförts i de olika kommunerna och samtliga verksamheter har fått stöd i att testa konkreta åtgärder. Ett strukturerat och enhetligt workshopkoncept för källsortering har tagits fram samt ett koncept för mätning och kommunikation av matsvinn. Nya arbetssätt har integrerats och verksamheterna uppvisar bra resultat.</p> <p>En tematräff kring cirkulärt byggande och cirkulära massor med miljöstrategiska nätverket samt avfallsplanenätverket har genomförts och genom olika aktiviteter har vi fått bättre överblick över pågående initiativ och behov i medlemskommunerna. Förbundet deltar i projektgruppen i projektet Cirkulär Upphandling Väst som fokuserar på plastartiklar och återbruk i byggnader, där även två kommuner deltar.</p> <p>I november anordnades Cirkulära dagen för tjänstepersoner i Sjuhärad. 120 personer deltog och fick inspiration kring hur upphandling och inköp kan användas som strategiska verktyg för att främja cirkulära flöden, återbruk och hållbara lösningar. Studiebesök på temat cirkulärt byggande har arrangerats vilket lett till att flera kommuner visat intresse för cirkulärt och hållbart byggande i kommande projekt. Målet är uppfyllt.</p>

Stödja kommunerna i genomförandet av Klimat 2030 med fokus på klimatlöften 2024-2026	Frågan diskuteras löpande i nätverket för miljöstrategier för kunskap och erfarenhetsutbyte. Inom projekten GreenFleets, Krafttag i Väst- EISa och Resurssmart kommun Sjuhärad har aktiviteter genomförts som bidrar till kommunernas genomförande av klimatlöfena, på samma sätt som arbetet med den gemensamma avfallsplanen. Genom GreenFleets samlas Sjuhärads fordonsansvariga, upphandlare och miljöstrategier regelbundet för att ge stöttning i genomförandet av klimatmålen 16,17 och 18. Under våren presenterades guiden Återbruk inom och mellan kommuner och en arbetsgrupp med fokus på cirkulära möbler har startat. Under hösten genomfördes ett seminarium kring biogasproduktion, där lantbrukare i Tranemo kommun var målgrupp. Flera kommuner anser att det stöd de får genom de olika projekten och inom ramen för arbetet med avfallsplanen bidrar till genomförandet av klimatlöfena. Målet är uppfyllt.
Hållbar samhällsplanering	
Öka samverkan kring strategisk samhällsplanering inom grönblå stråk	<p>Under året har det genomförts ett flertal aktiviteter för att öka samverkan mellan olika aktörer; studiebesök på Regionens Hus med samhällsplanerarnätverket, dialogmöte mellan samhällsbyggnadschefer och Länsstyrelsen samt mellan samhällsbyggnadschefer och näringslivschefer. Dialog med Region Halland och yttrande kring deras Regionala fysiska plan samt dialog med Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen kring bostadsförsörjning.</p> <p>Representanter från VGR och samtliga kommuner har påbörjat arbetet med att ta fram demografiska scenarier för Sjuhärad. Det stärker den strategiska planeringsförmågan i regionen kopplat till framtida behov.</p> <p>Intervjuer har genomförts med 15 personer för att kartlägga hur grönblå planering bedrivs i Sjuhärad och vilka aktörer som är involverade; en viktig grund för vidareutveckling av strategisk grönblå planering.</p> <p>En bred nätverksträff har genomförts för samtliga nätverk inom samhällsplanering, miljö, kultur, avfall, infrastruktur och kollektivtrafik. Detta har skapat ökad helhetssyn och tvärsektoriell samverkan, vilket är centralt för utvecklingen av sammanhängande grönblå stråk.</p> <p>Resultat från projektet Grönstrukturer i Sjuhärad har presenterats på delregionala träffar, för Länsstyrelsen samt en fransk delegation. Att projektets resultat fått ökad synlighet och legitimitet, stärker förutsättningarna för fortsatt implementering och samverkan.</p> <p>Möjligheter till ökad visualisering av gemensam data på karta har identifierats av digitaliseringssamordnare och GIS-koordinatorer; arbetet fortsätter under 2026. Detta lägger grunden för mer användarvänligt och datadrivet planeringsstöd.</p> <p>Aktiviteter har haft god effekt. Förbundets roll som mötesplats och möjliggörare för dialog har stärkts och dialogerna mellan kommunerna, Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen har skapat bättre förståelse för varandras roller och uppdrag samt kunskap om vad som är på gång framöver. Målet är uppfyllt.</p>
Kartlägga förutsättningarna för utveckling och samverkan i stråket Borås - Värnamo	<p>En nulägesanalys är genomförd och ett kommunikationsmaterial om stråket är framtaget. Detta har möjliggjort bättre kommunikation för att lyfta stråket, dess förutsättningar och betydelse.</p> <p>Ett dialogmöte är genomfört med tjänstepersoner från kollektivtrafikhuvudmännen Västtrafik och Jönköpings länstrafik samt kommunerna för att diskutera länsöverskridande resande. Det har varit ett önskemål under lång tid och resulterade i viktiga insikter.</p>

	<p>Ett politiskt informationsmöte genomfördes i augusti, där även Västra Götalandsregionen och Region Jönköpings län deltog. Mötet satte ljus på stråkets arbete och alla enades om att en samlad röst är viktig för att nå resultat. Vidare lyftes frågan om gemensamma politiska skrivningar för att få till ökat hållbart resande i stråket. Ett resultat av mötet är att en politisk gruppering som arbetar för stråket och dess prioritering är utsedd, vilket stärker möjligheterna till påverkan.</p> <p>I januari 2026 genomförs ett dialogmöte med representanter från näringsliv och besöksnäring samt handelskammaren i Västra Götaland och region Jönköping utifrån följande frågeställningar: Hur kan vi tillsammans verka för att stärka stråket, Vilka behov finns och vilka gemensamma aktiviteter kan vi göra?</p> <p>Genomförda aktiviteter har lyft stråket i en bredare krets och flera aktörer har visat intresse för arbetet. Detta är dock ett långsiktigt arbete som kräver uthållighet. Målet är uppfyllt.</p>
Samordna prioriteringar av inspel till regional transportinfrastrukturplan	Nätverket inom infrastruktur med representanter från samtliga kommuner har haft stor roll i arbetet. VGR har genomfört dialogmöten med tjänstepersoner inom kommunalförbunden och politiskt har frågan diskuterats på beredningen hållbar regional utveckling Sjuhärad vid ett flertal tillfällen. En politisk samsyn har uppnåtts om fördelning av medel för tillkommande utrymme inom Boråsregionen och beslut togs av Direktionen i september, vilket avslutade en lång process. Målet är uppfyllt.
Samordna remissyttranden för Trafikförsörjningsprogrammet och Strategisk plan för kollektivtrafik på jämlika villkor	En väl fungerande och inarbetad process där kommunerna inkommer med yttranden, som sammanställs till ett gemensamt yttrande för hela delregionen. Beslut togs i Direktionen i februari. Målet är uppfyllt.
Kultursamverkan	
Genomföra de prioriterade målområdena i den delregionala kulturplanen	<p>Nätverken inom kulturområdet, exempelvis bibliotekschefer, kulturchefer och kultursamordnare, ansvarar för måluppfyllelse inom respektive område. En intern halvtidsutvärdering av den delregionala kulturplanen genomfördes under den så kallade Sjuhäradsdagen tillsammans med samtliga tjänstepersons- och politiska nätverk inom kulturområdet. Underlaget utgör en del av det material som kommer att användas av extern konsult vid vidare utvärdering av kulturplanen under våren 2026. Utvärderingen kommer att visa prioriteringar kring kulturplanens fortsatta arbete till och med 2027.</p> <p>Ett samverkansforum för folkbildningsfrågor mellan kulturchefsnätverket och representanter från studieförbund har startats upp, vilket lett till fördjupad förståelse för förutsättningarna i Sjuhärad. En gemensam plan har tagits fram med prioriterade områden i det fortsatta arbetet.</p> <p>Samverkan med nätverk inom samhällsplanering har lett till gemensamma projektansökningar med fokus på gestaltad livsmiljö och New European Bauhaus, NEB.</p> <p>Youngspace är ett gemensamt projekt mellan kommunerna och Science Park Borås om barn och ungas påverkan på platsutveckling. Kontakter och nätverk har skapats, både mellankommunalt och internationellt. Målen för internationalisering och barn och ungas rätt till kultur har stärkts med hjälp av projektet. Gemensamma träffar mellan kommuner och civilsamhälleorganisationer har bidragit till att lyfta frågan om kultur som besöksnäring.</p>

	På kulturchefernas initiativ har en kartläggning genomförts hur ett delregionalt arbetssätt kring barn och ungas rätt till kultur i skolan kan se ut; Kulturträd Sjuhärad. Målet är uppfyllt.
Stärka förutsättningarna för att fler kulturaktörer i Sjuhärad ska söka utvecklingsmedel	Genom funktionen finansieringslots kultur har ansökningar om totalt 33 000 tkr möjliggjorts. Arbetssättet med coachning för kulturaktörer och kunskapshöjande insatser, exempelvis vid föreningsträffar, används nu strategiskt. Sju större utbildningsinsatser om stöd har genomförts. Aktiviteterna har stärkt aktörernas långsiktiga kapacitet att söka medel. Förstärkning av samverkan inom regionen har skett genom ett nystartat nätverk för finansieringslotsar. Strategiskt arbete kring kreativa och kulturella branscher, KKB, har genomförts i samverkan med VGR. Internationella kontakter är tagna, med fokus på framtida utbyte och nätverksträffar med nordiska och baltiska samarbetspartners. Detta kommer att möjliggöra för kommuner att delta i Intereg-Europé. De internationella insatserna har breddat perspektiven och ökat relevansen för målet genom att skapa nya arenor för samarbete och utveckling. Målet är uppfyllt.
Utlysa medel för kulturprojekt 2025-2027	En utlysning för kulturprojekt genomfördes under perioden december 2024 - februari 2025. Ett projekt och en förstudie beviljades medel i linje med den delregionala kulturplanen. Då antalet sökande var lågt kommer en analys och översyn att genomföras samt dialog med det kulturpolitiska nätverket och kulturchefsnätverket kring hur utvecklingsmedel ska riktas framöver för att nå önskad effekt. Resultatet från halvtidsutvärderingen kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet samt en ny utlysning. Målet är uppfyllt.
Övergripande	
Samordna kommunernas svar på remissen om reviderad utvecklingsstrategi för Västra Götaland	Under våren genomfördes besök i alla kommuners kommunledningar samt workshops i utvalda delregionala chefsnätverk för att samla in synpunkter på förslaget till aktualiserad utvecklingsstrategi för Västra Götaland. Ett samlat yttrande från samtliga kommuner sammanställdes och beslutades av Direktionen i september. Alla kommuner har även skickat in egna yttranden som komplement. Slutgiltigt beslut kring den regionala strategin kommer att tas av regionfullmäktige i februari 2026. Vårens aktiviteter bedöms ha ökat den kommunala förankringen samt höjt kunskapen om värdet av det gemensamma regionala utvecklingsarbetet. Under hösten presenterades en sammanställning av de mest förekommande synpunkterna i remissvaren. Den nya kraftsamlingen <i>Framtidsrusta barn och unga</i> har skapat stort engagemang och uppfattningen är att det breddade perspektivet bättre speglar de utvecklingsbehov länet står inför jämfört med den tidigare kraftsamlingen <i>Fullföljda studier</i> . Kraftsamlingen beskrivs som relevant, välmotiverad och i linje med den nya socialtjänstlagen. Målet är uppfyllt.
Tillsammans med kommunerna formulera en reviderad version av Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2026-2030	I samband med kommuntornén och workshoparna under våren, se ovan, samlades även synpunkter in gällande den delregionala utvecklingsstrategin för Sjuhärad. Direktionens strategidagar hade temat <i>Med utblick mot 2045</i> och resulterade i fem målbilder, en per fokusområde. Genomförd kommuntorné, dialoger med nätverken och politikens framarbetade målbilder har resulterat i ett välarbetat underlag till det fortsatta arbetet. Resultatet av den externa utvärderingen av de delregionala utvecklingsmedlen, se ovan <i>uppföljning grunduppdrag</i> , är ett bra underlag inför politiska dialoger hur medlen ska fördelas under kommande

	<p>programperiod.</p> <p>Den reviderade utvecklingsstrategin kommer att färdigställas under våren 2026, efter att den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland antagits i februari. Kommunerna har varit delaktiga i arbetet och det har inkommit många bra synpunkter. Uppdraget pågår och kommer att slutföras under våren 2026.</p>
Utlåsa medel till förstudier inom regional utveckling	<p>En öppen utlysning genomfördes under februari och mars. Fem förstudier beviljades medel till en summa av 500 tkr inom ramen för Utvecklingsstrategi för Sjuhärad samt Kulturplan Sjuhärad. Målet är uppfyllt.</p>
Gemensam digitalisering Sjuhärad	<p>Under våren bildades ett delregionalt digitaliseringsforum; Gemensam digitalisering i Sjuhärad. Gruppen arbetar på tre nivåer – regionalt, delregionalt och med externa aktörer – och har identifierat fem fokusområden med tillhörande mål. Under året har forumet bidragit till ökad samverkan, stärkt informationssäkerhet och mer effektiva arbetssätt i kommunerna. Sjuhärads perspektiv har lyfts in i relevanta nationella och regionala digitaliseringsarenor och kommunerna har fått tydlig förankring och återkoppling från de olika nätverken.</p> <p>Operativt arbete i kommunerna har bland annat omfattat gemensamma initiativ inom Handslaget samt utveckling av gemensamma krav vid IT-upphandlingar. Parallellt har kompetenshöjande insatser inom AI genomförts för medarbetare, vilket stärker kommunernas förutsättningar för fortsatt digital utveckling.</p> <p>Arbetet har varit framgångsrikt och det finns en tydlig riktning framåt. I december beviljades fortsatta projektmedel från VGR för att det delregionala och regionala arbetet kring digitalisering ska fortlöpa under kommande år. Arbetet är särskilt aktuellt i Sjuhärads kommuner utifrån den nationella digitaliseringsstrategin som kom sommaren 2025 och lagändringen NIS2 vid årsskiftet 2025/2026 som har fokus på informationssäkerhet. Målet är uppfyllt.</p>

Sammanfattande bedömning enhet regional utveckling

Utifrån den nulägesanalys som gjordes under hösten 2024 formulerades 21 specifika mål och uppdrag för 2025; områden och frågor där förbundet såg behov av extra fokus och utveckling. Under året tillkom satsningen gemensam digitalisering i Sjuhärad. Bedömningen är att 21 mål är uppfyllda under året och att ett är delvis uppfyllt.

Under 2025 har förbundet flyttat fram positionerna som samverkansplattform för Sjuhärads bästa på flera områden inom regional utveckling. Det har skett inom kultursamverkan, infrastruktur, samhällsplanering, kollektivtrafik, investeringsfrämjande samt inom miljöområdet. Förbundet har även breddat det mellanregionala arbetet över regiongränserna inom stråksamverkan, en positiv riktning som kräver både långsiktighet och uthållighet - men det finns en tydlig vilja och en samsyn av värdet av fortsatt samverkan.

Det regionala samarbetet har stärkts ur ett västsvenskt perspektiv och Sjuhärads position har stärkts internationellt inom kultur, investeringsfrämjande och miljöområdet. Kultursamverkan har stärkts genom breddad tvärssektoriell samverkan och utvecklingsinsatser för kulturaktörer. Internationaliseringen har intensifierats genom nya kontakter och planerade samarbeten i nordisk-baltisk kontext.

En politisk samsyn har uppnåtts under våren om förbundets fördelning av medel till den regionala transportinfrastrukturplanen. En process som pågått länge och som tack vare det starka förtroendet för förbundet och det goda samarbetsklimatet mellan förbundet och kommunerna resulterat i ett gemensamt remissyttrande om prioriteringar.

Västra Götalandsregionens kulturnämnd har genomfört en regional kunskapsöversikt i syfte att belysa och tydliggöra det regionala perspektivet inom kultursamverkansmodellen. Resultatet visar att

kommunalförbundens roll och arbete upplevs som centrala för kommunerna i regionen. Förbunden fungerar som viktiga aktörer för delregional samverkan och har en dubbel funktion; dels som mötesplatser där kommunernas behov kan fångas upp och legitimitet skapas genom politikernas delaktighet, dels som stöd i det praktiska arbetet. Det finns ett stort förtroende för kommunalförbunden som nära samarbetspartners, men dialogen mellan regionen och kommunerna kan utvecklas.

Det regionala samarbetet inom kompetensområdet har lett till att regionen och kommunalförbunden numera arbetar med samlad kraft för att gemensamt öka antalet utbildningar inom vuxenutbildningen. Vårens inventering av utbildningar i Sjuhärad har lett till en insikt om vilka aktörer som är verksamma inom vuxenutbildningen och vilka insatser som krävs för att öka andelen utbildningar i vår delregion. En regional grupp har bildats för att stärka yrkeshögskoleutbildningen och åstadkomma en mer rättvis fördelning, både när det gäller antal utbildningar och inriktningen på dem, samt den geografiska fördelningen. Under våren har ett koncept utformats för att knyta kommunerna närmare akademien.

Arbetet med revideringen av den regionala utvecklingsstrategin och turnén till alla kommuner har lett till ökad förståelse för det regionala utvecklingsarbetet. Turnén bidrog till att synliggöra förbundets roll gentemot kommunerna som helhet och har lett till att kommunernas kunskap om flernivåsamverkan och dess möjligheter ökat. En effekt är att kommunerna vill delta aktivt i utvecklingsarbetet och ser potentialen i regional samverkan. De delregionala utvecklingsprojektens resultat och effekter för Sjuhärads utveckling har synliggjorts genom dialogmöten mellan projektägare och ansvarig beredning. Projektens mål, syfte och Sjuhäradsperspektiv har blivit tydliga för politiken på ett tillfredställande sätt och det har synliggjorts att projekten leder till bra resultat för alla kommuner.

Sammantaget visar bokslutet för 2025 på ett regionalt utvecklingsarbete med tydliga effekter, stärkt samordning och goda förutsättningar för fortsatt långsiktig utveckling i Sjuhärad

Enhet Valfärdsutveckling	
Övergripande mål för enhetens grunduppdrag	<ul style="list-style-type: none"> Tillsammans är Sjuhärads kommuner redo att möta framtidens välfärdsutmaningar Förbundet är kommunernas förstahandsval av arena för samverkan inom välfärden
Mål/uppdrag	Uppföljning 31 december
Nära vård	
Ett modernt hälso- och sjukvårdsavtal är framtaget där Sjuhärads behov tagits tillvara	Förbundet har varit delaktig i flera olika grupperingar under framtagandet av nytt hälso- och sjukvårdsavtal och förslaget skickades ut på remiss under våren. Förbundet anordnade delregionala remissmöten för att nå enighet i sakfrågor samt för att stärka kommunerna inför sina respektive remissvar. Samordningen och enigheten vad gäller synpunkter har lett till större påverkansmöjlighet vid justeringar och att Sjuhärads behov tagits tillvara. Samtliga Sjuhäradskommuner har skickat in remissvar och ett slutgiltigt avtalsförslag beslutades på delregional nivå under oktober och skickades därefter till respektive kommun för beslut under hösten och våren 2026. Arbetet med framtagandet av nytt hälso- och sjukvårdsavtal har varit en välfungerande process och förslaget är modernt och framåtsyftande. Under 2026 fortsätter arbetet med att stödja kommunerna i implementeringen av avtalet. Uppdraget att ta fram ett avtal är slutfört.
Omställning ny socialtjänstlag	
Sjuhärad har en plan för gemensamt, långsiktigt arbete kring omställningen till ny socialtjänstlag	<p>Samverkan kopplad till den nya socialtjänstlagen bedrivs dels i de ordinarie chefsnätverken, dels i det specifika SoL- nätverket med uppdrag att bidra till att omställningen till den nya socialtjänstlagen ska vara effektiv och jämlik i Sjuhärad. SoL-nätverket har träffats månadsvis under året, vilket lett till att kommunerna fått förutsättningar att planera sin egen omställning med kunskap och erfarenheter från hela Sjuhärad. Socialtjänstlagen trädde i kraft den 1 juli och samtliga Sjuhäradskommuner har tack vare god samverkan varit förberedda och genomfört förändringar och justeringar.</p> <p>Nätverken planerar fortsatt samarbete för att uppnå likriktning i Sjuhärad i samband med större förändringar. Workshops har genomförts i tre chefsnätverk för att identifiera lämpliga samverkansområden.</p> <p>Arbetet har synliggjort gemensamma utmaningar samt tydliggjort skillnader i arbetssätt och lokala förutsättningar. Träffarna har stärkt samverkan och kommunerna har lärt av varandra. Det har bidragit till ökad samsyn kring omställningens komplexitet. Nätverken har skapat förutsättningar för ett mer samordnat och strategiskt arbete på längre sikt, anpassat till respektive kommuns kontext. Det har varit utmanande att uppnå likriktning utifrån respektive kommuns organisatoriska förutsättningar och prioriteringar, samtidigt som arbetet bedöms skapa goda förutsättningar för ökad samsyn och gradvis likriktning över tid. Det långsiktiga arbetet stärker möjligheten till mer samordnade arbetssätt i takt med att omställningen fortskrider.</p> <p>Socialchefs-nätverket och samhällbyggnadschefs-nätverket har haft en gemensam workshop vilket ledde till erfarenhetsutbyte och kunskapshöjning gällande varandras uppdrag. Utifrån workshopen har en arbetsgrupp bildats för att möjliggöra samverkansinitiativ framöver.</p> <p>Omställningen av socialtjänsten är en stor utmaning som kräver långsiktigt arbete. Sex kommuner i Sjuhärad kommer att delta i SKR:s lärprocess framtidens socialtjänst under 2026-2028. Syftet med lärprocessen är att stödja kommunerna att utveckla en mer förebyggande, tillgänglig, jämlik och jämställd och kunskapsbaserad socialtjänst i linje med nya socialtjänstlagen. Processen bygger på en metod där socialtjänstens ledningsfunktioner jämför och lär av varandra. Uppdraget som formulerades inför 2025 är slutfört.</p>

Kompetensförsörjning	
Sjuhärad har ett välfungerande forum som arbetar strategiskt tillsammans med kompetensförsörjning inom välfärdsområdet	<p>Nätverket har tagit viktiga steg mot att utvecklas till en strukturerad och samarbetsinriktad arena. Deltagarna har fått gemensam förståelse för nätverkets uppdrag, mål och arbetsformer, vilket skapat en tydligare riktning och ökat engagemang. Den kommunikationsplan som upprättats har bidragit till transparens och förankring i kommunernas förvaltningsledningar och chefsnätverk, vilket stärker nätverkets legitimitet, trovärdighet och genomslagskraft framåt.</p> <p>En workshop i början av året resulterade i tre fokusområden: <i>Utveckling av karriärmodell och differentieringsmetodik, Kunskapsunderlag för hållbar schemaläggning samt Inhämtnings av fakta kring kommunernas förhållningssätt till vuxenutbildningar och vård- och omsorgsprogrammet</i>. Genom att enas om gemensamma fokusområden och skapa en strukturerad arbetsprocess har nätverket tagit viktiga steg mot ett mer strategiskt och samordnat kompetensförsörjningsarbete.</p> <p>Under våren genomfördes omvärldsanalys och erfarenhetsutbyte gällande karriärmodell. Arbetet har resulterat i en gemensamt förankrad projektplan för utveckling av en karriärmodell för undersköterskor i äldreomsorgen i Sjuhärad. Karriärvägsmodellen beskrivs som ett strategiskt verktyg för att möta kompetensförsörjningsutmaningarna inom äldreomsorgen. Genom att kombinera differentiering av arbetsuppgifter med tydliga karriärvägar skapas både verksamhetsnytta och ökat värde för medarbetarna, samtidigt som yrkets attraktivitet och långsiktiga hållbarhet stärks. Projektplanen innehåller förslag på organisationsstruktur, ansvarsfördelning och genomförande. På sikt förväntas karriärmodellen bidra till ökad attraktivitet för yrket, bättre matchning mellan kompetens och uppdrag samt stärkta möjligheter att behålla och utveckla medarbetare inom äldreomsorgen. Arbetet med karriärmodell var ett första test av nätverkets arbetsformer och övriga identifierade fokusområden kommer att hanteras framöver.</p> <p>Det gemensamma forskningsprojektet med FoU-enheten fortsatte under året och cirka 120 undersköterskor i fyra kommuner deltog genom individuella intervjuer, fokusgrupper och workshopar för att identifiera faktorer som påverkar kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen. Syftet var att koppla samman verksamhet och forskning och projektet har uppmärksammats i media. Under hösten presenterades resultaten på FoU Välfärds konferens i Stockholm och ett avslutande seminarium planeras under 2026. Samarbetet mellan FoU-enheten, förbundet och kommunerna har stärkts. Målet är uppfyllt.</p>
Digitalisering	
Sjuhärads kommuner har ett delregionalt forum för att gemensamt omhänderta välfärdens digitalisering	Efter dialog under hösten 2025 valde socialcheferna att avsluta digitaliseringsnätverket välfärd. Arbetet fortsätter inom ramen för satsningen Gemensam digitalisering Sjuhärad, som arbetar med digitalisering ur ett bredare perspektiv. Se uppföljning enhet regional utveckling. Målet är uppfyllt.
Fullföljda studier	
Destination gymnasiet Sjuhärad är etablerat och bidrar till godkända betyg i matematik för elever i åk 9 i alla Sjuhärads kommuner	Under våren förankrades Destination Gymnasiet Sjuhärad genom att projektledarna träffade skolchefer, verksamhetschefer, utvecklingsledare och rektorer i samtliga Sjuhäradskommuner för att sprida information och skapa intresse och engagemang för insatsen. Sju av åtta kommuner valde att delta. I nästa steg fördes dialog med lärare och övrig skolpersonal för att informera om vad insatsen innebär samt rekrytera deltagare. Inledningsvis var uppskattningen att 50 elever skulle delta under hösten 2025, intresset har dock varit stort i

	<p>kommunerna och antalet platser utökades. Med hjälp av lärarna i kommunerna rekryterades coacher som utbildats för att säkerställa god kompetens och likvärdighet i hur studiecoachningen bedrivs.</p> <p>Under höstterminen har 78 elever fått coachning i matematik. Genomförd utvärdering visar på hög nöjdhetsgrad bland både elever och vårdnadshavare, där 100 % av vårdnadshavarna anger att de rekommenderar Destination gymnasiet. 61 % av eleverna har uppnått godkända betyg under höstterminen, varav 21 % gjort en betygshöjning.</p> <p>Samverkan med kontaktpersonerna på skolorna har ökat förståelsen kring inskrivna elevers behov och status. Några elever har valt att avsluta coachningen, vilket dock inte berott på missnöje med programmet utan andra faktorer. När en inskriven elev avslutar, finns möjlighet att erbjuda en annan elev plats. Destination gymnasiet Sjuhärad är etablerat och bidrar till att eleverna når kunskapsmålen i matematik. Målet är uppfyllt.</p>
Psykisk hälsa	
Sjuhärad har en struktur där frågor rörande psykisk hälsa omhändertas och samordnas delregionalt och regionalt	<p>Under våren utarbetade kommunalförbunden och VGR en länsgemensam organisation för att omhänderta frågor rörande psykisk hälsa och suicidprevention i Västra Götaland bestående av politisk styrning och fyra grupperingar.</p> <p>En behovsinventering i form av workshopar och dialogmöten har genomförts med nyckelpersoner från samtliga Sjuhäradskommuner. Inventeringen mynnade ut i en rapport som beskriver flera olika perspektiv på hur kommunala verksamheter kan stärka sitt arbete med att främja den psykiska hälsan och motverka psykisk ohälsa i samverkan. Rapporten har presenterats för socialchefsnätverket och tas om hand i det nätverk för psykisk hälsa och suicidprevention som startat upp i Sjuhärad.</p> <p>Resultatet av behovsinventeringen har även varit underlag för framtagandet av en länsgemensam handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention, tillsammans med liknande inventeringar i övriga kommunalförbund och inom VGR. Målet är uppfyllt. Omställningsarbetet har dock endast påbörjats och är ett långsiktigt arbete som kommer att pågå framöver.</p>

Nätverksarbete

Inom enhet välfärdsutveckling är arbetet starkt knutet till de olika chefsnätverken och i början av året genomfördes en workshop med samtliga välfärdsnätverk med syfte att utveckla samverkan inom och mellan nätverken. Under dagen genomfördes övningar som ökade kunskapen om varandras nätverk och dialog kring utveckling av samverkansformerna. Utifrån resultatet har socialchefsnätverket tagit fram gemensamma ramar och riktlinjer för nätverken. Förbundet har även tagit fram en struktur för bryggmöten där information förmedlas mellan nätverken. Nedan följer exempel på uppdrag och gemensamma arbeten inom ramen för nätverken.

Millennium

Arbetet efter VGR:s pausbeslut gällande Millennium fortgår genom att det tillsatts en temporär arbetsgrupp med uppdrag att kartlägga kommunernas vägval framåt. Uppdraget är att klarlägga möjliga alternativ för kommunerna att hantera sitt informationsutbyte fristående från VGR:s beslut om systemstöd.

Personal- och kompetensförsörjning

Arbetet med de nationella yrkesresorna tar form; en insats som riktar sig till flera yrkesgrupper inom socialtjänsten. *Yrkesresan Barn och unga* pågår sedan 2023 och under våren bildades ett nätverk med representanter från alla kommuner för att planera och samordna genomförandet av *Yrkesresan Funktionshinder*. Samtliga kommuner påbörjade utbildningsinsatsen i oktober och över 700 personer har ett konto i lärportalen. Under året har beslut tagits att även yrkesresorna *Äldre* samt *Skadligt bruk och beroende* ska lanseras under 2026.

Beslut har tagits om en ny omgång av uppdragsutbildning Grunden 2025/2026, en uppskattad utbildning för baspersonal med högt deltagande som ger god kompetensutveckling.

Utifrån ett identifierat behov att gemensamt utbilda yrkesverksamma familjehemssekreterare i att handleda familjehem fick Högskolan i Borås ett uppdrag att ansvara för en utbildning som startade under hösten med 17 deltagare från fyra kommuner.

Förbundet har ett delregionalt samordningsansvar för VFU för Sjuhäradskommunerna. Möten har hållits i det delregionala samverkansforumet mellan kommuner, Västra Götalandsregionen och Högskolan i Borås. Arbetet syftar till att möjliggöra samverkan mellan parter och förbättra omhändertagandet av VFU-studenter och har under året lett till utveckling av introduktionen för studenterna samt en utveckling av studentenkäten. Studenter på akademiska vårdutbildningar rankar sina praktikplatser varje år. I år fick Högskolan i Borås för första gången högst betyg i landet och utsågs till "Årets lärosäte 2025". En bekräftelse på att arbetet har positiv effekt.

Under året har möten skett med övriga kommunalförbund och Göteborgs universitet med syfte att öka möjligheten för kommunerna att få fler arbetsterapeut- och fysioterapeutstudenter. Planeringsarbete har påbörjats för att även samordna VFU för dessa grupper. Arbetet fortsätter under 2026.

Vårgårda kommun och Högskolan i Borås planerar att starta en kommunal utbildningsenhet vård- och omsorg, KUVVO, under hösten 2026. Avtal har skrivits och förberedelsearbete pågår. Övriga kommuner följer arbetet.

Suicid

Under året har det suicidpreventiva nätverket arbetat med att ta fram en delregional rutin för efterlevandestöd vid suicid. Ansvarig arbetsgrupp består av två representanter från nätverket samt representanter från psykiatrien på SÄS, kommunernas socialtjänst och elevhälsa, vårdcentraler, polis, ambulans, spes Västra krets samt Svenska kyrkan. Bland annat har en större workshop genomförts, där representanter från kommun, region, blåljusverksamheter och civilsamhälle bjöds in för att komma med synpunkter på rutinen. Rutinen ska beslutas under våren 2026.

Med anledning av att flera av kommunernas lokala handlingsplaner för suicidprevention löper ut har det förts samtal i nätverket om hur dessa ska revideras. Då även den länsgemensamma handlingsplanen för suicidprevention löpt ut, kommer kommunerna att förlänga sina lokala handlingsplaner och avvakta med större revideringar till de länsgemensamma handlingsplanerna är på plats.

En konferens genomfördes på Suicidpreventiva dagen den 10 september.

Hälso- och sjukvårdens beredskap

Information och dialog har förts under hösten om ny lagstiftning gällande hälso- och sjukvårdens beredskap. Ett gemensamt utvecklingsarbete har identifierats som kommer att genomföras under 2026.

Sammanfattande bedömning enhet välfärdsutveckling

Utifrån den nulägesanalys som gjordes under hösten 2024 formulerades sex specifika mål och uppdrag för 2025. Bedömningen är att samtliga uppfyllts under året. Inom enheten för välfärdsutveckling är arbetet starkt knutet till de olika chefsnätverken inom välfärdens område och de handlingsplaner nätverken tagit fram.

Under 2025 har enhet välfärdsutveckling arbetat samlat med att stödja Sjuhärads kommuner inom grunduppdraget, med fokus på samverkan, strategisk utveckling och gemensamma lösningar. Arbetet har bedrivits genom delregional samordning, länsgemensamma strukturer och nätverk inom välfärdsområdet. Enheten har haft en aktiv roll i omställningen till nära vård genom representation i arbets- och styrgrupper, samordning av remissarbete samt dialog- och erfarenhetsutbyte, vilket har bidragit till ökad samsyn och stärkt kommunernas gemensamma påverkansmöjlighet.

Arbetet med omställningen till ny socialtjänstlag har bedrivits genom chefs- och specialistnätverk med fokus

på gemensam kunskapsuppbyggnad och identifiering av områden där samverkan ger mervärde. Inom kompetensförsörjning har ett nytt delregionalt nätverk etablerats och utvecklats till en strategisk samverkansarena, vilket bland annat resulterat i ett gemensamt projekt för utveckling av karriärmodell för undersköterskor.

Enheten har även haft en samordnande roll inom psykisk hälsa, fullföljda studier, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och digitalisering. Arbetet med psykisk hälsa har lett till etablerade nätverk och en länsgemensam samverkansstruktur. Destination Gymnasiet Sjuhärad har etablerats som en gemensam insats för fullföljda studier. Samordningen av VFU har vidareutvecklats i samverkan med region och lärosäten. Inom digitalisering har inriktningen justerats mot nya samverkansformer, då tidigare arbetssätt inte bedömts vara tillräckligt ändamålsenliga.

Sammantaget bedöms enhet välfärdsutvecklings arbete under året i hög grad bidragit till de två övergripande målen för grunduppdraget. Genom strukturerad samordning, aktiv representation och ett utvecklat nätverksarbete har Sjuhärads kommuner stärkts i sin gemensamma förmåga att möta framtidens välfärdsutmaningar. Arbetet har präglats av långsiktighet, kunskapsdelning och en tydlig ambition att gå från analys till handling, vilket särskilt syns inom kompetensförsörjning, nära vård och omställningen till ny socialtjänstlag. Att flera gemensamma initiativ nu går in i genomförandefas visar på ökad mognad i den delregionala samverkan.

Enheten har även tydligt positionerat förbundet som en central och relevant arena för samverkan. Kommunerna har i hög grad använt Boråsregionen som plattform för dialog, samordning och gemensam påverkan; delregionalt och länsgemensamt. Detta har ökat förbundets legitimitet och stärkt rollen som förstahandsval för samverkan inom välfärdsområdet. Nätverken har utvecklats från informationsforum till mer strategiska och i vissa fall operativa strukturer, vilket bidrar till ökad genomslagskraft.

Samtidigt synliggör arbetet vissa utmaningar. Skillnader i kommunernas organisatoriska förutsättningar, prioriteringar och mognadsgrad har i flera processer försvårat snabb likriktning och gemensamt genomförande. Vissa områden har också behövt skjutas fram i tid eller prioriteras om, exempelvis inom digitalisering och delar av kompetensförsörjningsarbetet. Dessa utmaningar bedöms dock vara en naturlig del av komplex samverkan och hanteras genom successiv utveckling av former, tydligare styrning och mer fokuserade arbetsformer. Sammantaget visar året att enheten lagt en stabil grund för fortsatt samverkan och ökad effekt kommande år.

4.4 Intressebolag

Förbundet är delägare i Gryning Vård AB samt Mediapoolen AB. Förbundet har under året hållit sig informerad om verksamheten i de båda bolagen genom löpande skriftlig och muntlig information samt deltagande vid ägarsamråd.

Internkontrollplan 2025

Boråsregionen Sjuhärad's kommunalförbund

Avvikelse följs upp inom en 6-månadersperiod efter att internkontrollen genomförs.

Avrapportering görs till Direktionen i samband med årsbokslut.

Granskningsområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Kontrollansvarig	Resultat av granskning
<i>Ekonomi och administration</i>					
1. Räkningsinformation	Kontroll att räkningsinformation förvaras på rätt sätt	Genomgång enligt informationshanteringsplanen	1 g/år	Ekonomiansvarig	Utan anmärkning
2. Redovisning	Kontroll av bokförda poster	5 stickprov	2 ggr/år	Ekonomiansvarig, projektkonom	Utan anmärkning
	Kontroll av leverantörsfakturer och kontering	5 stickprov	2 ggr/år	Projektkonom	
	Kontroll att utbetalning skett med korrekta uppgifter och underlag	5 stickprov	2 ggr/år	Ekonomiansvarig, projektkonom	
3. Fakturering	Kontroll att fakturering skett med korrekta uppgifter och underlag	5 stickprov	2 ggr/år	Projektkonom	Utan anmärkning
4. Moms och skatter	Kontroll att rapportering skett på rätt sätt, att avstämning finns upprättad och att inbetalning skett	1 stickprov	2 ggr/år	Projektkonom	Utan anmärkning
5. Drift eller investeringsredovisning	Kontroll att inventarieköp bokats på inventariekonto och uppfyller kraven på inventarie	Kontroll av bokförda inventariekostnader	2 ggr/år	Ekonomiansvarig	Utan anmärkning
6. Attesträtt	Kontroll att beslutat skett av rätt person	5 stickprov	1 g/år samt löpande	Administrativ chef	Kontrolleras löpande i systemet för fakturahantering.
	Kontroll att beslut och sakgranskning skett av olika personer	5 stickprov	1 g/år samt löpande	Administrativ chef	Stickprov utan anmärkning

7. Löner	Kontroll att rätt utbetalning skett till rätt person	Genomgång av lönelista 1 månad	2 ggr/år	Administrativ chef	Utan anmärkning
	Kontroll mot avtalad lön	Genomgång av lönelista 1 månad	2 ggr/år	Administrativ chef	
8. Arvoden och reseräkningar	Kontroll att rätt utbetalning skett till rätt person	Genomgång av lönelista 1 månad	2 ggr/år	Administrativ chef	Utan anmärkning
	Kontroll mot avtalade ersättningsbelopp	Genomgång av lönelista 1 månad	2 ggr/år	Administrativ chef	
9. Företagskort	Kontroll att utställda kontokort är aktuella och används på rätt sätt	Genomgång av fakturor	Månadsvis	Ekonomiansvarig	Utan anmärkning
10. Representation	Kontroll av kontering, syfte och deltagare	5 stickprov	2 ggr/år	Ekonomiansvarig	Utan anmärkning
11. Handkassa	Kontroll att handkassan är korrekt	Kontroll att kontanter stämmer med bokfört belopp	3 ggr/år	Ekonom Navet	Utan anmärkning
12. Behörighetsrutiner IT	Kontroll att behörigheter är korrekta och aktuella för person/period	Kontroll av aktuella användarkonton	2 ggr/år	Administrativ chef, Bitr verksamhetschef Navet	Utan anmärkning
13. Mobiltelefoner	Kontroll att aktuell förteckning av mobiltelefoner finns samt att telefonavgifter är rimliga i förhållande till tänkt användning	Genomgång av fakturor	Månadsvis	Ekonomiansvarig	Utan anmärkning
14. Tillträdeskontroll till lokaler	Kontroll att rätt personer har tillgång till lokalerna	Kontroll och genomgång av nycklar och larmkoder	1 g/år	Administratör, Bitr verksamhetschef Navet	Utan anmärkning

Styrdokument och rutiner					
15. Delegationsordning	Kontroll att delegationsordningen är aktuell	Kontroll av aktualitet	1 g/år	Administrativ chef	Utan anmärkning
16. Avtalshantering	Kontroll att undertecknande av avtal sker i enlighet med gällande delegation	5 stickprov	2 ggr/år samt löpande	Administrativ chef	Utan anmärkning
17. Inköp och upphandling	Kontroll att gällande rutiner för inköp och upphandling är kända och efterlevs	Stickprovsgranskning av dokumentation, kontroll och attest	1 g/år	Administrativ chef	Utan anmärkning
18. Kris och säkerhet	Kontroll att telefonlista till anhöriga finns och är aktuell	Kontroll och revidering av telefonlista	1 g/år	Administratör, Bitr verksamhetschef Navet	Utan anmärkning
19. Medarbetare/kompetens	Kontroll av organisationen ur ett kompetensförsörjningsperspektiv	Riskanalys	1 g/år	Förbundsdirektör Verksamhetschef Navet	Utan anmärkning
20. Systematiskt arbetsmiljöarbete	Kontroll att arbetsmiljö-almanackan följs	Granskning av rutiner och genomförande	1 g/år	Skyddskommittén	Utan anmärkning

Årsrapport Driftverksamheter

Bilaga till Årsbokslut 2025



Boråsregionen
Sjuhärad's kommunalförbund

Inledning

Enligt förbundsordningen kan Direktionen ta beslut om att förbundet ska ansvara för drift av verksamheter. I dagsläget har förbundet följande driftverksamheter:

- Business Region Borås
- Dataskyddsombud
- Medarbetarcentrum
- Vård- och omsorgscollege Sjuhärad
- Navet science center
- Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

Ekonomiskt finansieras och nyttjas driftverksamheterna olika av medlemskommunerna och förs därför som egna enheter i förbundets övergripande budget. Vård- och omsorgscollege Sjuhärad och Närvårdssamverkan Södra Älvsborg finansieras av både medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Driftverksamheternas verksamhet varierar i storlek och inriktning och därmed även deras målstruktur.

Navet science center redovisas separat till följd av omfattningen på verksamheten.

Business Region Borås

Under 2025-2026 fokuserar verksamheten på fyra huvudområden med underliggande fokusområden; Samverkan för en stark region, Kartläggning och kunskap, Förutsättningar för start och tillväxt samt Investera och etablera.

Under perioden pågår satsningen Västsvenska etableringar för grön omställning, VEGO, ett samarbete mellan de fyra etableringsfrämjarna i Västra Götaland; Business Region Borås, Business Region Göteborg, Business Region Skaraborg och Business Region Väst. Arbetet leds och finansieras av Västra Götalandsregionen med medfinansiering av Tillväxtverket.

Parterna vill stärka de proaktiva investeringsfrämjande verksamheterna i regionen, för fler och strategiskt hållbara investeringar och etableringar inom den gröna omställningen. Satsningen kommer att pågå till och med sista december 2026 och arbetet utgår från fyra arbetspaket:

- Industristruktur och värdekedjor – analys och planering
- Ökad offertberedskap – samspel med kommuner och andra intressenter
- Expansionsmöjligheter för befintligt näringsliv
- Investeringsfrämjande – marknadsbearbetning

Mål och uppdrag 2025	
Mål och uppdrag	Uppföljning 31 december
Marknadsföra delregionen genom ett gemensamt erbjudande i det investeringsfrämjande arbetet	<p>Under året har kommunerna utvecklat sina lokala värdeerbjudanden, som togs fram inom den utbildning i business attraction management, BAM, alla kommuner deltog i under hösten 2024. Ett delregionalt värdeerbjudande har utarbetats och förankrats inom näringslivschefsnätverket. Arbetet har lett till ökad insikt om betydelsen av värdeerbjudande – både för det interna arbetet i kommunerna och externt gentemot investerare och övriga intressenter.</p> <p>Utvecklingen av siten i Lockryd, Svenljunga, samt en aktiv närvaro i batterivärdekedjans utveckling har varit prioriterade områden. Löpande dialog har förts med Business Sweden och BRB har även besvarat flera förfrågningar kopplade till utländska elintensiva direktinvesteringar. Deltagande har skett vid internationella sammanhang kopplade till batterivärdekedjan, bland annat Nordic Battery Days med program i Japan.</p> <p>För att öka intresset för Västsverige som etableringsregion genomfördes besök vid amerikanska, franska och japanska ambassaderna i Stockholm. Syftet var att synliggöra Västra Götalands styrkor och förutsättningar för utländska företag att etablera sig och bli en del av regionens näringslivsekosystem. Aktiviteten har bidragit till stärkta relationer och skapat förutsättningar för framtida studiebesök och delegationsresor. Resan genomfördes gemensamt av aktörerna inom VEGO. Sammantaget bedöms aktiviteterna ha haft önskvärd effekt. Målet är uppfyllt.</p>
Stödja kommunerna att stärka sin offertberedskap genom utbildning och samarbete, exempelvis formandet av etableringsteam	<p>I utvärderingen av BAM-satsningen, se ovan, framkom att det finns ett intresse för årliga träffar för etableringsteam; både för att säkerställa att arbetet lever vidare och som ett tillfälle för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning. Det pågår löpande arbete med Business Swedens verktyg SiteFinder för att marknadsföra lediga siter i Sjuhärad; i dagsläget 43 stycken. BRB har hittat en aktiv form för att effektivt svara på etableringsförfrågningar från Business Sweden. Metoden har även använts för förfrågningar som inkommit från</p>

	<p>andra håll, såsom från innovationsstödsystemet, från bolag direkt eller via våra delregionala kollegor/business regions. Antalet case från innovationsstödsystemet har ökat. Bolagen är ofta av start-up-karaktär, men med en systemroll i en värdekedja, vilket är spännande.</p> <p>I samband med en etableringsförfrågan från Business Sweden med komplexa krav identifierades initialt begränsade lokaliseringmöjligheter. Genom fördjupad dialog med lokala företag och kartläggning av restströmmar identifierades dock nya möjligheter. I ett utvecklingsområde med närhet mellan processindustri, energiaktörer och jordbruk framkom potential för industriell symbios, bland annat genom restvärme, gas- och energiflöden samt biogena resurser. Detta har synliggjort förutsättningar för ett framtida cirkulärt industrikluster där samverkan och resurseffektivitet kan stärka områdets attraktionskraft för ny industri. Offertberedskapen har stärkts och målet är uppfyllt.</p>
Stärka samarbetet mellan innovationssystemet, kommunerna och företagen	<p>På eventet Sjuhärads smörgåsbord 2.0 träffade näringslivscheferna de aktörer i innovationsstödssystemet som stöttar företag i tillväxtfas. Alla kommuner deltog samt 11 aktörer. Eventet var mycket uppskattat av samtliga deltagare och de kontakter som knöts har lett till olika typer av samarbeten.</p> <p>Inom ramen för VEGO-samarbetet har det genomförts ett gemensamt möte med IUC-bolagen i Västra Götaland i syfte att utveckla gemensamma arbetssätt kopplat till etablerings- och expansionsförfrågningar. Arbetssättet/verktøget Exportboost har tetats tillsammans med Exportcenter Väst med syfte att stärka samverkan mellan innovationssystem och företag.</p> <p>Tillväxtradarn, se nedan, har använts som ett urvalsverktyg för att stärka effektivt innovationsstöd. Vid företagsbesök identifieras behov som sedan kan kanaliseras till rätt aktör inom innovationsstödssystemet.</p> <p>Genom en kombination av mötesplatser, gemensamma utvecklingsinsatser, metodtester och operativ samordning har samarbetet mellan innovationssystemet, kommunerna och företagen stärkts både strukturellt och i praktisk tillämpning. Arbetet har lagt en stabil grund för fortsatt fördjupning och långsiktig samverkan kommande år. Målet är uppfyllt.</p>
Implementera arbetssättet för att identifiera potentiella tillväxtföretag inom projektet Företagsrevitalisering	<p>I januari genomfördes en workshop i Tillväxtradarn; det verktyg som utvecklats inom projektet och som är en urvalsmetod för att hitta företag i tillväxt. Syftet är att kunna erbjuda företagen rätt stöd i det skede de befinner sig. Genom att arbeta med Tillväxtradarn får näringslivsenheten i respektive kommun ett bra underlag att utgå ifrån vid företagsbesök och en möjlighet att se till att bolaget kommer i kontakt med rätt aktör i innovationsstödssystemet. Kommunen har sedan en fortsatt dialog och följer upp att samarbetet fungerar. Arbetet följs på träffarna med näringslivscheferna. Tillväxtradarn har implementerats som ett gemensamt arbetssätt och beslut har fattats om att fortsätta använda verktyget efter projektslut. Metodiken används som stöd i kommunernas företagsdialoger. Arbetssättet är därmed integrerat i ordinarie verksamhet. Målet är uppfyllt.</p>
Öka graden av proaktivt arbete kopplat till potentiella expansionsmöjligheter för befintligt näringsliv,	<p>Inom ramen för Business Swedens satsning Expand & Retain har ett antal företagsbesök genomförts vilka resulterat i flera konkreta processer, där BRB haft en tydlig samordnande roll. Långsiktiga dialoger har bidragit till att säkra och vidareutveckla befintliga verksamheter. Identifierade kompetensbehov inom plastindustrin har lett till en ansökan om YH-utbildning som beviljades och som kommer att starta 2026. Målet är uppfyllt.</p>

<p>Vara en aktiv part i arbetet med omställningen till en cirkulär textilvärdekedja</p>	<p>Beredningen hållbar utveckling Västra Götaland, BHU, har tagit beslut om det västsvenska materialsystemet. Delregioner, innovationsaktörer, ideell second hand och näringslivet har varit delaktiga i processen och Science Park Borås kommer att ha en betydande roll i arbetet framåt. Skapandet av ett cirkulärt system i Västra Götaland som behåller en större volym av insamlat kvalitetsmaterial stärker textil cirkulär konkurrenskraft, innovationer och affärsutveckling i Sverige.</p> <p>Den 6 juni presenterades Sustainable Textiles & Fashion i den nordiska paviljongen under Världsutställningen i Osaka, Japan. Textilhögskolan i Borås var avsändare, genom regeringsuppdraget Textile & Fashion 2030. BRB har haft en avgörande roll i arbetet som ledde fram till möjligheten att delta. Deltagandet på världsutställningen i Osaka skapar förutsättningar för framtida investeringar och samarbeten i hela Västra Götaland.</p> <p>Business Swedens affärsområde Bioeconomy & Circular Materials möttes i Borås i september med deltagare från 12 regioner i Sverige. Att Business Sweden förlägger sin workshop kring cirkulära material i Borås, skapar ett bra tillfälle för Sjuhärad att stärka sin position inom cirkulär ekonomi och hållbar utveckling - och textil.</p> <p>En gruppering med Borås, Mark och Ulricehamns kommuner har initierats för att se hur vi kan stärka utvecklingsarbetet i det textila fältet tillsammans. Syftet är att fånga upp vad som händer inom området; lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Ett nationellt värdeerbjudande är under framtagande; ett samarbete mellan BRB, VGR och Science Park Borås.</p> <p>Boråsregionen och BRB är en samarbetspartner i den regionala plattformen Textile Movement. Som en del av det operativa arbetet i sk. "spetsar" har BRB arbetat för att lyfta vikten av ett gemensamt investeringsfrämjande arbete. Detta har lett till att arbetsområdet Investering, Etablering och Attraktion lagts till. Målet är uppfyllt.</p>
<p>Stärka samarbetet mellan Kompetensrådet, kommunerna och företagen</p>	<p>Det är kontinuerlig representation från näringslivschefsnätverket på Kompetensrådets möten och kompetensförsörjning var temat på ett av näringslivschefernas möten under hösten. På nätverksdagen i september valde näringslivscheferna kompetensförsörjning som en prioriterad fråga att arbeta med tillsammans över kommungränserna och det är även en av de två mest prioriterade frågorna för BRB 2026 och framåt.</p> <p>I november arrangerade BRB och Högskolan i Borås en gemensam arenaträff med fokus på kompetensförsörjning. Träffen vände sig till Sjuhärads kommuner och företag och syftade till att stärka samverkan mellan akademi, kommuner och näringsliv kring gemensamma kompetensutmaningar. Cirka 40 deltagare medverkade. I DoTank Center möttes näringslivets behov, relevanta utbildningsinsatser och aktuell forskning genom presentationer, dialog och workshopinslag, kompletterat med rundvandring i Högskolans labbmiljöer</p> <p>Kompetensförsörjning har etablerats som en gemensam prioriterad fråga i Kompetensrådet, näringslivschefsnätverket och i samverkan med akademien. Genom möten, gemensamma prioriteringar och arenaträffar har samarbetet stärkts, men behov kvarstår av mer strukturerade former för långsiktig samverkan. Målet är uppfyllt.</p>

Analys måluppfyllelse

Under året har Business Region Borås gjort tydliga förflyttningar inom samtliga målområden, med ett stärkt fokus på proaktivt, samordnat och strategiskt näringslivsfrämjande arbete. Arbetet har i hög grad möjliggjorts genom den regionala satsningen VEGO, som både stärkt kapaciteten och fördjupat samarbetet mellan delregionerna i Västra Götaland.

Inom det investeringsfrämjande arbetet har kommunernas lokala värdeerbjudanden utvecklats och ett delregionalt värdeerbjudande tagits fram och förankrats. I kombination med riktade insatser kopplade till batterivärdekedjan, utvecklingen av Lockryd samt internationella sammanhang – inklusive ambassadbesök i Stockholm – har detta bidragit till ökad synlighet och tydlighet kring Västsverige och Sjuhärad som etableringsregion.

Offertberedskapen i kommunerna har stärkts genom förbättrade arbetssätt för SiteFinder och hantering av etableringsförfrågningar via Business Sweden samt samordning i komplexa etableringsärenden. Arbetet har inte enbart ökat effektiviteten i pågående ärenden, utan även lett till identifiering av nya etableringsmöjligheter, bland annat genom industriell symbios. Att kommunernas offertberedskap har stärkts syns tydligt genom att vi snabbt har kunnat svara på de förfrågningar som kommit och att vi lämnat förslag på möjlig verksamhetsmark till hälften av de förfrågningar Business Sweden skickat ut under året. Även om delar av arbetet fortsätter in i 2026, har årets insatser tydligt höjt den gemensamma kapaciteten.

Samarbetet mellan innovationssystemet, kommunerna och företagen har utvecklats både genom gemensamma mötesplatser och mer operativ samverkan. Aktiviteter som Sjuhärads smörgåsbord 2.0, möten med IUC-bolagen samt metodtester tillsammans med Exportcenter Väst har bidragit till ökad samsyn kring roller, arbetssätt och erbjudanden gentemot företag i tillväxt. Implementeringen av Tillväxtradarn som gemensamt verktyg har ytterligare stärkt kopplingen mellan företagsdialoger och innovationsstöd. Sammantaget har detta lagt en stabil grund för långsiktig samverkan.

Arbetet med Expand & Retain har under året resulterat i flera konkreta och långsiktiga processer som bidragit till att både säkra och vidareutveckla befintliga verksamheter i regionen. Identifierade kompetensbehov har även lett till konkreta utbildningsinsatser i form av en beviljad YH-utbildning inom plastindustrin.

Inom området cirkulär textilvärdekedja har Business Region Borås tagit en tydlig ledande roll. Genom värdekedjearbete inom VEGO, samverkan i Textile Movement, internationella kontakter och värdskap för Business Swedens regionala träff har regionens position stärkts regionalt, nationellt och internationellt. Arbetet har resulterat i nya strukturer för samverkan och förbättrade förutsättningar för framtida investeringar.

Kompetensförsörjning har under året etablerats som en gemensamt prioriterad fråga i flera centrala forum, inklusive Kompetensrådet, näringslivschefsnätverket och i samverkan med Högskolan i Borås. Arenaträffen i november bidrog till fördjupad dialog mellan akademi, kommuner och näringsliv. Samtidigt kvarstår behov av mer formaliserade och långsiktiga strukturer för samverkan.

Sammanfattningsvis visar 2025 års arbete på en tydlig mognad i Business Region Borås arbetssätt, med ökad samverkan, tydligare roller och större genomslag. Resultaten har påverkat inriktningen framåt, där fokus för 2026 ligger på att fördjupa etablerade samarbeten, stärka strukturer för kompetensförsörjning och fortsätta utveckla det proaktiva investeringsfrämjande arbetet till nytta för kommunerna och regionens långsiktiga utveckling.

Dataskyddsombud

Medlemskommunerna har gått samman om en gemensam dataskyddsfunktion. Syftet med verksamheten är att bevaka en rättssäker och korrekt hantering av den personliga integriteten. Målet är att kommunmedlemmar och kommunalt anställda ska känna sig trygga med hur deras personliga uppgifter hanteras.

Mål och uppdrag 2025	
Mål och uppdrag	Uppföljning 31 december
Fortsätta att leverera en proaktiv och professionell DSO-tjänst efter framtagna modeller	Vi har genomfört den årliga granskningsomgången samt stöttat i arbetet med incidenthantering, konsekvensbedömningar och utredningar. Insatserna har lett till ökad förståelse och höjd kvalitet i dataskyddsarbetet samt bidragit till upprätthållandet av ett systematiskt arbetssätt med integritetsfrågorna. Målet är uppfyllt.
Genom informationsinsatser bidra till att öka kunskapen hos beslutsfattare i kommunerna om utmaningar kring hanteringen av kommande EU-regelverk	Informationsspridning har skett via nyhetsbrev och i samband med träffar med politiska grupperingar. Det finns utmaningar i att nå rätt nivå i beslutskedjan och därmed skapa full förståelse för frågor kopplat till dataskydd samt behov av nödvändiga aktiviteter. Målet är uppfyllt.
Marknadsföra och genomföra relevanta utbildningar inom dataskydd	De utbildningar som erbjuds framgår av nyhetsbrevet. En digital grundutbildning har genomförts för ca 70 deltagare samt en fördjupningsutbildning. Målet är uppfyllt.
Stötta verksamheterna i att integrera dataskyddsarbetet i det dagliga arbetet genom att bidra med metoder och arbetssätt	Kommunerna erbjuder en väl genomarbetad metod för granskningar, utbildningar, rådgivningar och information. Under året har granskning genomförts, omfattande rådgivning getts, kommunrapport överlämnats och utbildningar hållits, vilket förhoppningsvis skapar struktur och grund för dataskyddsarbetet. Målet är uppfyllt.
Bedriva omvärldsbevakning och egen kompetensutveckling som hjälper till att stötta kommunernas och bolagens behov	I uppdraget ingår att följa rättsutvecklingen och ny kunskap inom arbetsfältet. Omvärldsbevakning leder till ny kunskap som delges kommunerna i form av tips och råd. Målet är uppfyllt.

Mätetal	Uppföljning 31 december
Alla verksamheter (ca 75) ska under året ha genomfört minst en granskningsomgång	74 av 75 granskningar är genomförda. Svar saknas från en organisation. Målet är uppfyllt.
Alla åtta kommuner ska under året ha genomfört en genomgång med Mognadsmatrisen	Alla åtta kommuner har genomfört mognadsmatrisen. Målet är uppfyllt.
Stötta verksamheterna med råd i både enkla och mer komplexa frågor och utredningar	Alla inkomna ärenden under året har hanterats i tid. Målet är uppfyllt.
Besöka nätverk och personaltreffar/APT för att informera om dataskydd och stärka medvetenheten kring integritetsfrågor	Deltagit i ett flertal träffar, exempelvis Digital Arena och AI-labbet i Borås. Målet är uppfyllt.

På uppdrag arrangera utbildningar samt publicera minst tre nyhetsbrev. Genomföra två fasta grundutbildningar i webinarieform.	Två grundutbildningar samt en fördjupningsutbildning i GDPR genomförda. Två nyhetsbrev publicerade. Målet är uppfyllt.
Stötta arbetet vid alla misstänkta och bekräftade personuppgiftsincidenter	Drygt 40 inrapporterade personuppgiftsincidenter är hanterade. Målet är uppfyllt.
Finnas tillhands för alla registrerade personer, medarbetare, verksamheter och tillsynsmyndigheten som önskar hjälp med ärenden och information. Alla ärenden ska vara återkopplade till frågeställaren inom fem arbetsdagar	DSO har hanterat ärenden, frågor och rådgivningar under året inom angiven tid. Målet är uppfyllt.
Organisera och kontinuerligt inhämta nyheter och kunskap genom omvärldsbevakning samt deltagande i relevanta nätverk och utbildningar	Omvärldsbevakning är en mycket viktig del av uppdraget och DSO har under året deltagit i möten, nätverksträffar och utbildningar samt tagit del av diverse rapporter, domslut och artiklar. Målet är uppfyllt.
Genom årlig utvärdering av gångna periodens verksamhet bättre möta efterfrågade aktiviteter och skapa relevant verksamhetsplan och budget	Utvärdering och analys av verksamheten är genomförd och låg till grund för planeringen av 2026. Målet är uppfyllt.
Enkätundersökning gällande DSO-verksamheten	Utvärderingen har skett genom dialog i kommunchefsgruppen. Målet är uppfyllt.

Analys måluppfyllelse

Med den ökade förståelse och höjda kvaliteten i dataskyddsarbetet i kommunerna har dataskyddsombuden upprätthållit ett systematiskt arbetssätt med integritetsfrågorna, vilket ökar följsamheten till GDPR. Rapporteringen till respektive ledningsgrupp har i år ersatts med en kommunövergripande rapport som lämnats till respektive kommunstyrelseförvaltning, vilket förhoppningsvis bidrar till ökad förståelse på högsta nivå.

Det är en utmaning att nå beslutsfattarna för att skapa förståelse för frågorna kring ny lagstiftning som har beroende till GDPR, exempelvis AI-förordning, Öppna datalagarna, Cybersäkerhetslagar. Arbetet fortsätter för att underlätta för kommunerna i sitt förberedelsearbete. Att man aktivt har börjat avropa de olika utbildningspaketen i GDPR visar på att erbjudandet är rätt och ligger väl i tiden samt att kommunernas generella GDPR-kunskap ökar.

Medarbetarcentrum

Medarbetarcentrums syfte är att stödja och utveckla anställda i de samverkande kommunerna Borås, Mark, Svenljunga och Tranemo. Syftet är att arbeta hälsofrämjande, förhindra inlåsning och aktivt verka för en lönsam personalrörlighet. Genom Medarbetarcentrum erbjuds ledarskapsutbildningar och grupputveckling samt individuellt stöd i roll och yrkeskarriär.

Mål och uppdrag 2025	
Mål och uppdrag	Uppföljning 31 december
Bidra till personalrörlighet	Reflekterande samtal och jobbmatchning är genomförda enligt plan. 36 förändringar har gett en personalrörlighet.
Bidra till ökad kompetens hos cheferna i medlemskommunerna	Ledarskapsutbildningen är avslutad. Alla deltagare har angett att de är nöjda och har fått ökad kompetens.
Bidra till sunda arbetsplatser	Coachande samtal och gruppuppdrag är utförda. Nöjda medarbetare, chefer och arbetsgrupper. Många av dessa är referenser idag.
Kontinuerlig dialog med medlemskommunerna kring behov på insatser	Dialog med HR-avdelningar samt chefer och deras arbetsgrupper, exempelvis på APT. Dialogen har bidragit till deltagare i våra ledarutvecklingsprogram och skapandet av ett nytt program för potentiella chefer. Den har också lett till fler gruppuppdrag och chefscoachningar.
Ökat antal medlemskommuner	Ulricehamns kommun är ny medlem från 2026.
Marknadsföra vad Medarbetarcentrum kan erbjuda medlemskommuner	Marknadsföring har skett genom att nyhetsbrev och informationsblad skickas ut kontinuerligt. Hemsidan hålls uppdaterad och verksamhetspresentationer sker löpande. Det har skett en ökad användning av tjänsterna.

Mätetal	Uppföljning 31 december
90 % ska vara nöjda med det reflekterande samtalet	100 % nöjda med samtalet
90 % av deltagarna på ledarskapsprogrammet ska ange att de kan rekommendera utbildningen till annan	100 % nöjda och kan rekommendera andra att gå utbildningen
Kortare uppdrag: 90 % av cheferna ska vara nöjda med insatsen Längre uppdrag: gruppens upplevda prestation ska ha ökat	Alla är nöjda med de kortare insatserna. Hos de grupper som mätts, har gruppernas prestation och välmående ökat
Ökat nyttjande av Medarbetarcentrums tjänster	Det har skett en ökad efterfrågan på tilläggsuppdragen
Ökat antal medlemskommuner	En ny medlemskommun from 2026
Ökad kännedom om Medarbetarcentrums verksamhet och ökat användande av tjänsteutbudet	Åtta nyhetsbrev och två omgångar informationsutskick

Analys måluppfyllelse

Grunduppdragen gällande jobbmatchning och reflekterande samtal ger resultat och positiva effekter kontinuerligt. Totalt har 36 medarbetare meddelat en positiv förändring under året.

Alla som svarat på enkäten om det reflekterande samtalet är nöjda. Exempel på kommentarer är att medarbetarna känner ett gott, varmt och tryggt bemötande, att coacherna lyssnar och ger feedback, att man fått bra coachning gällande CV, att coacherna inspirerar och peppar till att våga, att coacherna är proffsiga samt att Medarbetarcentrums databas/matchningstjänst ger en bra möjlighet till personlrörlighet.

Ledarutvecklingsprogrammet har gett positiva effekter. Några svar från ledare/chefer;

- Programmet har gett mer kunskap och verktyg för ledarskapet. Ökad självinsikt och självkännedom och det har tydliggjorts skillnaden mellan chefs- och ledarrollen. Tid för reflektion har varit värdefull och viktig
- Positivt att få ta del av varandras vardag, utmaningar och framgångar - det ger perspektiv och bra input. Men jag har även reflekterat på egen kammare på ett annat sätt än tidigare. Jag har lagt mycket större fokus på min roll som ledare än jag gjort tidigare. Och fått positiv respons från gruppen på det
- De coachande samtalen bidrog till att jag avsatte tid till att fundera på vad jag lärt mig och hur jag behöver utvecklas för att bli en bättre ledare. Jag fick ett ovärderligt stöd av coachen och tog mig tid att skriva ned mina tankar och hur jag behöver gå vidare med kunskapen

Sammanfattningsvis känner deltagarna en ökad trygghet som chef och mer mod att våga prova och träna på ledarskapet.

De grupputvecklingsinsatser som avslutats har bidragit till att stärka gruppernas arbetsmiljö och att prestation och välmående i arbetsgrupperna ökat.

Dialog under året har lett fram till att Ulricehamns kommun är medlem i Medarbetarcentrum from 2026.

Bedömningen är att samtliga mål är uppfyllda och att Medarbetarcentrum har en verksamhet med unika tjänster som är uppskattade av medarbetarna.

Vård- och omsorgscollege Sjuhärad

Vård- och omsorgscollege är en organisation för certifierad samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningsanordnare. Syftet är att samverka kring kompetensförsörjningsfrågor inom vård- och omsorgsbranschens gymnasiala yrkesgrupper, exempelvis undersköterska. Samverkan sker på regional och lokal nivå inom kommuner och Västra Götalandsregionen. Samtliga kommuner i Sjuhärad deltar i samverkan.

Regionala mål VOC Sjuhärad 2025-2029	
Öka andelen medarbetare med relevant kompetens	<p>Regional processledare för vård- och omsorgscollege har deltagit i nätverket för kompetensförsörjning i Sjuhärad som beslutat att ett av de fokusområden man ska arbeta med är en gemensam karriärmodell, bland annat för undersköterskor. Socialchefsnätverket har beslutat om implementering av en karriärvägsmodell för undersköterskor och arbetet inleds under 2026. Se även enhet välfärdsutveckling.</p> <p>En nationell marknadsföringsinsats är påbörjad som kommer att pågå under minst tre år. Dialog har påbörjats regionalt kring ytterligare marknadsföringsinsatser.</p>
Öka antalet antagna och elever som fullgör sin vård- och omsorgsutbildning	<p>Det genomförs många aktiviteter för att hålla god kvalitet i samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare som tar emot elever på arbetsplatsförlagt lärande, APL. För att ytterligare utveckla detta har ett nätverk för huvudhandledare startats; flera kommuner saknar idag huvudhandledare. Arbetet fortsätter under kommande år.</p>
Utveckla och kvalitetssäkra praktik, APL/LIA-platser	<p>Till följd av att mer marknadsföring riktat mot ungdomar kommer att genomföras de närmaste åren, kommer antagligen behovet av APL/LIA-platser öka, framför allt inom regionens verksamheter (Södra Älvsborgs sjukhus samt primärvården). Beslut om att samla rektorer från samtliga skolor, studierektorer från Södra Älvsborgs sjukhus samt primärvården fattades under året. Syftet är att se om det går att effektivisera processen kring APL/LIA så att fler av de möjliga platser som finns används.</p>
Stödja och inspirera språkutvecklande arbetssätt i verksamheterna	<p>Utbildningen av språkombud har minskat i Sjuhärad, dels på grund av viss behovsmättnad, dels som ett resultat av en osäkerhet hur den kommande lagen kring språkkrav kommer att påverka äldreomsorgen. Ytterligare en faktor är att Skolverket upphandlat aktörer för att arbeta språkutvecklande i kommunerna.</p>

Verksamhet och uppdrag 2025	Uppföljning 31 december
Initiera samverkan mellan kommunerna kring modell för karriärvägar/yrkestrappa samt lönekriterier kopplade till denna	<p>Regional processledare för vård- och omsorgscollege har deltagit i nätverket för kompetensförsörjning i Sjuhärad som beslutat att ett av de fokusområden man ska arbeta med är en gemensam karriärmodell, bland annat för undersköterskor. Socialchefsnätverket har beslutat om implementering av modellen som till stor del bygger på det arbete som gjorts inom Göteborgsregionen, GR. Arbetet inleds under 2026. Se även enhet välfärdsutveckling. Målet är uppfyllt.</p>

Initiera/undersöka möjligheten för anställningsgaranti, körkortsbidrag till elever och/eller bidrag till busskort	Frågan har inte prioriterats, se även analysen nedan, och målet är inte uppfyllt.
Stärka samverkan mellan utbildningsanordnare och verksamheter i syfte att öka andelen utbildade handledare	I Sjuhärad finns idag ca 500 utbildade handledare inom primärvård, specialistvård och socialtjänst. Ett visst behov av att utbilda ytterligare handledare har uppstått under året, utbildningar genomförs regelbundet utifrån verksamheternas behov. Tre huvudhandledare har utbildats. Målet är uppfyllt.
Fortsatt utveckling av regional stödstruktur för språkutvecklande arbetsplatser och språkbud	Ett behov av att stötta och öka språkbudens kompetens har uppdagats. Nätverk för språkbud har startats som kommer att träffas två gånger per år i varje lokalt college. Insatsen "prata om jobbet" fortsätter att spridas på flera enheter. VO-College nationellt har under året strukturerat en stor mängd material på webbplatsen "spraketajobbet.se" för att stödja organisationer att bli mer språkutvecklande. Målet är uppfyllt.
Kvalitetsutveckling av stödstruktur för validering	Frågan har inte prioriterats av deltagarna och målet är inte uppfyllt.
Marknadsföringsinsatser	Det finns stora behov att genomföra marknadsföringsinsatser med fokus på både ungdomar och vuxna. Arbeta för att ta fram strategi och insatser pågår både nationellt inom Vård och omsorgscollege och lokalt i Sjuhärad. En nationell marknadsföringskampanj via sociala medier, riktad mot ungdomar, startades i oktober och kommer att pågå under minst tre år. Dialog har påbörjats regionalt kring ytterligare marknadsföringsinsatser. Målet är uppfyllt.
Vård- och omsorgsambassadorsutbildning	Behovet av ambassadörer är i nuläget mättat, ingen utbildning har genomförts.

Analys måluppfyllelse

Vård- och omsorgscollege har målsättningen att öka antalet elever inom vård och omsorg, med extra fokus på gymnasieelever. De senaste åren har antalet elever som söker och slutför gymnasieutbildningen ökat, vilket är positivt. Behovet av utbildad personal i verksamheterna är dock större än vad som utbildas. Den nationella marknadsföringskampanjen ökar sannolikheten för att fler elever kommer att söka till vård- och omsorgsutbildningar framåt. Antalet APL/LIA platser är i balans, men ett ökat elevantal kommer att kräva fler platser och det arbetet påbörjades under 2025. Sedan målen formulerades har mer fokus lagts på ökad marknadsföring för utbildningen jämfört med att locka med exempelvis körkortsbidrag. Målet att undersöka möjligheten med körkortsbidrag eller bidrag till busskort har därför inte uppfyllts.

Under 2026 kommer en ambitionshöjning att påbörjas med fokus på att attrahera fler elever och fortsätta att ha en hög kvalitet på arbetet med APL/LIA.

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg omfattar kommunal primärvård, socialtjänst och skola i Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda samt regional hälso- och sjukvård i Södra Älvsborg. Närvårdssamverkan Södra Älvsborg arbetar genom samverkan för att vården och omsorgen ska vara god och fungera sömlöst för den enskilde.

Närvårdskontoret har i uppdrag att koordinera, stödja, omvärldsbevaka, bereda ärenden samt följa upp samverkan inom olika grupper. Närvårdskontorets medarbetare har ett opartiskt förhållningssätt gentemot huvudmännen.

Uppföljning av verksamheten görs via enkät två gånger per år, i augusti och december. Målvärdet är att samtliga frågor ska besvaras med ja till minst 95 procent.

Fokusområden 2025

- Få alla i Närvårdssamverkan att ta ett genuint ansvar för samverkan
- Få alla i Närvårdssamverkan att se sin roll i helheten

Mål 2025	Uppföljning 31 december
Ge förutsättning för värdeskapande möten	<p>Aktiviteter: skicka kallelser i tid, bereda ärenden väl, skriva tydliga protokoll, göra tydliga informationsbrev, skriva tydliga mötesanteckningar.</p> <p>Av de som svarat på utskickad enkät har 100 % svarat ja på frågor om aktuella aktiviteter, vilket ger förutsättningar för värdeskapande möten.</p>
Professionalitet i de aktiviteter där Närvårdskontoret har ansvar	<p>1. Närvårdskontorets personal ska vara professionella 2. Närvårdskontorets personal ska vara tillgängliga 3. Närvårdskontorets personal ska stötta ordföranden för uppdragsgrupperna 4. Närvårdskontorets personal ska ge bra handledning till projekt- och processledare</p> <p>Av de som svarat på utskickad enkät har 100 % svarat ja på frågorna förutom fråga 1 där 96 % svarat ja. Detta innebär att det finns en professionalitet i de aktiviteter där Närvårdskontoret har ansvar.</p>

Analys måluppfyllelse

Svarsfrekvensen är fortsatt låg. Enligt svaren som inkommit är måluppfyllelsen god och tillfredsställande. De arbetssätt som Närvårdskontoret arbetar utifrån förefaller vara väl anpassade till beställarnas önskemål och krav. Åtgärder för att öka svarsfrekvensen behöver göras och dialog förs på vilket sätt svar ska inhämtas. Fortsatt dialog kommer att ske med projekt- och processledare för att tillgodose deras behov av handledning.

Verksamhets- berättelse

Navet science center
2025



Verksamhetsberättelse 2025

2025 var ett år då flera viktiga pusselbitar föll på plats för Navet. Under året uppgick antalet besök på eller av Navet till 73 416, vilket är det högsta antalet hittills.

Under våren 2025 lanserade regeringen en nationell STEM-strategi för att stärka Sveriges långsiktiga kompetensförsörjning inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Strategin markerar en tydlig förflyttning från kortsiktiga insatser till ett mer uthålligt och samordnat arbete, där tidiga insatser, likvärdig tillgång till lärande och samverkan mellan skola, akademi, näringsliv och samhällsaktörer lyfts som avgörande framgångsfaktorer.

Särskilt betydelsefullt för Navet var att science centers tydligt lyfts i strategin som en del av den struktur som behöver bära genomförandet. Det bekräftar den roll Navet sedan länge har i Sjuhärad som regional arena för upplevelsebaserat lärande, tidig inspiration och långsiktig kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom STEM.

Under året tog STEM-strategin också form i regionala sammanhang. Västra Götalandsregionen arrangerade ett rundabordssamtal under Almedalsveckan med fokus på hur den nationella STEM-strategin kan omsättas i praktiken. Samtalet betonade regionernas roll, behovet av långsiktiga strukturer och science centers betydelse för tidiga insatser, breddat deltagande och kompetensförsörjning.

Parallellt omsattes dessa frågor i konkreta lokala initiativ. I september arrangerade Navet tillsammans med Mediapoolen en STEM-dag i Borås för inspiration, kunskapsutbyte och samverkan. Under hösten bidrog Navet också till det nationella samtalet genom en gemensam skrivelse till utbildnings- och integrationsministern, där science centers roll i genomförandet av STEM-strategin och behovet av långsiktigt statligt stöd tydliggjordes.

Som en avslutande och tydlig signal om fortsatt prioritering fattade miljö- och regionutvecklingsnämnden under hösten beslut om en särskild STEM-satsning från och med 2026, där ytterligare medel avsätts för att stärka science centers arbete med att omsätta den nationella STEM-strategin i Västra Götaland.

Under 2025 tog Navet fram en ny strategisk plan för perioden 2026–2030. Den nya strategiska planen utgår från Navets uppdrag som science center och konkretiserar hur verksamheten ska bidra genom tidiga insatser, likvärdig tillgång till lärande och långsiktig samhällsnytta. På så sätt skapar planen en tydlig koppling mellan nationella och regionala STEM-ambitioner och Navets fortsatta utveckling.

Verksamhetsberättelsen är utformad efter verksamhetsområdena i Navets affärsplan 2022–2025:

- Navet skola och förskola
- Navet kompetens
- Navet mötesplats
- Navet utvecklingsarena
- Navet drift

Hållbarhet

Hållbar utveckling är en grundpelare i Navets uppdrag och genomsyrar hela verksamheten. Som science center har Navet en särskild roll i att stärka kunskap, förståelse och handlingskraft kring naturvetenskap, teknik, matematik och hållbar utveckling, områden som är avgörande för att möta samtidens klimat- och samhällsutmaningar.

Navets hållbarhetsarbete utgår från ett integrerat synsätt där ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet inte behandlas som separata spår, utan som sammanlänkade perspektiv i styrning, planering och genomförande. Hållbarhet är därmed en del av Navets ordinarie verksamhet och kommer till uttryck i såväl strategiska prioriteringar som i det dagliga mötet med barn, unga, pedagoger och allmänhet.

Den ekologiska hållbarheten tar i Navets verksamhet främst formen av indirekt påverkan. Genom utställningar, skolprogram, utbildningar och projekt bidrar Navet till ökad förståelse för klimatförändringar, naturresurser, biologisk mångfald och människans påverkan på miljön. Samtidigt arbetar Navet internt för en resurseffektiv och långsiktigt hållbar drift, bland annat genom mer hållbara materialval, långsiktig planering av utställningar och systematiskt arbete med lokaler och teknik.

Den sociala hållbarheten är central i Navets uppdrag. Verksamheten präglas av ett kompensatoriskt och inkluderande arbetssätt där målet är att alla barn och unga i Sjuhärad, oavsett bakgrund eller förutsättningar, ska få tillgång till inspirerande och meningsfullt lärande. Detta tar sig uttryck i arbetet med likvärdighet, tillgänglighet, universell utformning, bemötande och breddat deltagande, samt särskilda insatser för grupper som traditionellt är underrepresenterade inom STEM-områden.

Den ekonomiska hållbarheten handlar om att säkerställa en robust och långsiktigt hållbar verksamhet som möjliggör kvalitet, utveckling och stabilitet över tid. Genom tydliga strukturer för styrning, uppföljning och finansiering skapar Navet förutsättningar för att bedriva en verksamhet som är både effektiv och motståndskraftig i en föränderlig omvärld.

Navets hållbarhetsarbete följs upp inom ramen för den ordinarie verksamhetsuppföljningen. Hållbarhetsplanen är integrerad i verksamhetsplanen. I verksamhetsberättelsen redovisas genomförande, resultat och effekter. Prioriteringar och utvecklingsområden framåt konkretiseras i kommande verksamhetsplaner. Fördjupade rutiner, ansvarsfördelning och formella krav redovisas i Navets hållbarhetshandbok.

På detta sätt är hållbarhet både ett förhållningssätt, ett kvalitetskrav och en drivkraft i Navets arbete för ett mer kunskapsbaserat, inkluderande och hållbart samhälle.

Tillgänglighetsarbete

Under 2024 gjordes en genomlysning av Navets tillgänglighetsarbete med målet att skapa en än mer inkluderande verksamhet, där fler människor kan delta och ta del av våra erbjudanden, oavsett förutsättningar. Arbetet resulterade i en tillgänglighetspolicy vilken syftar till att förbättra mötet med våra besökare utifrån bemötande, digitalt samt fysiskt.

Under 2025 har Navets arbete med att implementera tillgänglighetspolicyn resulterat i följande aktiviteter:

- En riktad utbildningsinsats för guiderna med fokus på bemötande och information om Navets tillgänglighetspolicy har genomförts.
- En checklista kring framtagande av nya skolprogram har implementerats av enheten Pedagogik och lärande, i vilken tillgänglighet lyfts fram som en viktig aspekt.
- Det rörliga material som presenteras på Navet samt på Navets sociala medier textas i allt större utsträckning.
- Utlåningsmaterial i form av taktila hjälpmedel, såsom fidget toys, timers och hörselkåpor, för att stödja fokus, minska stress och skapa en mer inkluderande miljö för våra besökare har tagits fram. Hjälpmedlen används flexibelt utifrån individuella behov och bidrar till ökad delaktighet i utställningen.

Navet skola och förskola

Navets förskole- och skolverksamhet ska bidra till inspiration, lust att lära och nyfikenhet hos barn och elever. Det sker genom besök från skolklasser i huset, uppsökande/mobila lektioner, digitala lektioner, lektioner baserad på utomhuspedagogik samt genom att låna ut undervisningsmaterial som kan användas självständigt av lärare och elever i klassrummet. Även andra typer av skraddarsydda, riktade arbetssätt kan användas. I dialog med kommunal förvaltning eller bolag kan särskilda uppdrag genomföras under längre perioder.

Målgrupperna är elever i förskola, grundskola, gymnasieskola, särskola, fritidshem samt riktade insatser för målgrupper inom vuxenutbildningen. Sjuhärads kommuner är det primära upptagningsområdet men Navets tjänster nyttjas även av andra kommuner i Västra Götaland och i viss mån nationellt. Sommaren 2025 tecknade Navet skolavtal med Bollebygds kommun till allas stora glädje. Avtalet har inneburit att Navet träffat både skolelever och lärare på Navet och i Bollebygd under höstterminen.

Under 2025 har Navet mött 21 541 elever och förskolebarn, en ökning med 22% jämfört med 2024.

2025 har andelen elever i åldern 5–19 år som besökt eller besökts av Navet uppgått till följande: Borås Stad 54%, Marks kommun 30%, Svenljunga kommun 64%, Tranemo kommun 92%, Ulricehamns kommun 38%, Herrljunga kommun 76% och Bollebygd 34% (avtal sedan halvårsskiftet). Därtill har Navet mött elever från totalt 18 kommuner som inte har skolavtal med Navet, från Sollefteå kommun i norr till Tomelilla kommun i söder.

Skolverksamheten har varit i extra fokus i verksamhetsplanen under 2025. Exempel på prioriterade insatser har varit att göra en genomlysning av alla program med avseende på kvalitet och aktualitet mm. Detta arbete påbörjades under pedagogernas uppstartsdagar i januari 2025 och har pågått vidare under året. Extra fokus på skolkommunikation har också genomförats året, särskilt prioriterat har varit att försöka nå ut till alla skolor på ett likvärdigt sätt. Navet återupptog konceptet med att ta fram och distribuera planscher till alla skolor och förskolor i Sjuhärad, något som gav effekten att vårens bokningar kom i gång ovanligt tidigt och våren blev mer eller mindre fullbokad redan i första delen av vårterminen. I samband med terminsstart, både hösttermin och vårtermin, har Navet bjudit in till Öppet hus för att lärare ska kunna ta del av Navets utbud.

Under 2025 har ett antal nya skolprogram utvecklats och lanserats i Navets ordinarie utbud av skolprogram:

- Eken – en nyckel till mångfald är ett mobilt skolprogram där eleverna genom en escape box får utforska ekosystemet runt en ek och lära sig mer om biologisk mångfald och hållbar utveckling. Programmet riktar sig till klasser i åk 4–6. Programmet har tagits fram inom ramen för ett av de projekt Navet deltar i – SamBio, se mer nedan.
- Biologisk mångfald och skogsbruk är ett utomhusskolprogram för gymnasiet där eleverna gör ett antal fältundersökningar för att ta reda på hur biologisk mångfald och skogsbruk kan balanseras i en skog. Även detta program är framtaget inom ramen för SamBio.
- Elektriska kretsar och magnetiska fält är ett program som utvecklats, uppdaterats och återlanserats i samband med den nya El och magnetism-avdelningen som färdigställdes under året. Programmet riktar sig till klasser i åk 4–6.
- För klasser i åk 1–3 har ett skolprogram med utbildningsmaterialet LEGO® Education SPIKE™ tagits fram. Utbildningsmaterialet är heltäckande för teknikutbildning för åk 1–6 och därmed en god investering för Navet. Materialet är kreativt, roligt och lärorikt och eleverna lär sig att bygga fysiska konstruktioner samt programmera dessa konstruktioner till att röra sig och utföra uppgifter. Eleverna får konstruera både enligt instruktioner och genom att använda fantasin. Att eleverna känner till Lego sedan tidigare gör att deras engagemang och lärförmåga ökar och intresset för programmen har varit högt under höstterminen. Programmet har tagits fram inom ramen för ett av Navets projekt – Tekniktrappan, se mer nedan.
- Även för åk 4–6 har ett skolprogram med utbildningsmaterialet LEGO® Education SPIKE™ tagits fram.
- För åk 7–9 har teknikprogrammet *Skapa något helt unikt – med laser* tagits fram. Provklasser fick ta del av och komma med input till upplägget i programmet och det erbjuds sedan höstterminen som ett mobilt program i Navets programutbud. Programmet är ett kreativt och skapande program där eleverna får prova på digital design och sedan skära ut sin produkt med laserskärare. Även detta program har tagits fram inom ramen för Tekniktrappan.
- Varför piper det? är ett mobilt skolprogram kring programmering och elektriska kretsar där elever i åk 7-9 får konstruera ett larm som piper när en kylskåpsdörr står öppen. Programmet har utvecklats och erbjudits mobilt under 2025, inom ramen för Tekniktrappan.
- Ytterligare ett skolprogram som utvecklats och erbjudits under 2025 är ett program om evolution, anpassning och biologisk mångfald. Programmet är ett mobilt program som riktar sig till åk 1–3, där eleverna får fundera och diskutera några av livets stora frågor. Med hjälp av provklasser och diskussioner med lärare har målgrupp och innehåll justerats och från vårterminen 2026 finns programmet i Navets programutbud för åk 2–6.

Under året har flera exempel på roliga inslag ägt rum. Ett sådant exempel under vårterminen 2025 var Navets gästspel på Alfons Åberg Kulturhus i Göteborg. Två av Navets pedagoger besökte Alfons Åbergs kulturhus med skolprogrammet Tundas fysikcirkus. Tre förskolegrupper samt ca 40 allmänhetsbesökare fick ta del av skolprogrammet som har fokus på yngre barns utforskande av fysik. Pedagogerna fick under besöket ta del av Alfons Åbergs kulturhus teaterprogram, möta deras skådespelare, övrig personal samt studenter vid Chalmers, vilket resulterade i ett fint kollegialt lärande inom Västra Götaland. Alfons

Åbergs kulturhus gästspelade på Navet på motsvarande sätt i december 2025. Då fick två lågstadielklasser under förmiddagen samt allmänhetsbesökare på Navet på eftermiddagen vara med på programmet *Rymden med Alfons Åberg*, ett uppskattat program med astronomi, sång och interaktivitet. Dialog pågår för att dessa ömsesidiga gästspel ska bli till ett stående inslag.

Under året har flera arrangemang för gymnasieklasser genomförts. I början av höstterminen mötte Navet alla elever i årskurs 1 på teknikprogrammet samt eleverna på International Baccalaureate Diploma Programme på Sven Eriksonsgymnasiet i Borås. De deltog i två olika kick off-aktiviteter med fokus på teknik och matematik.

På Nobeldagen arrangerades ytterligare ett upplägg i samarbete med Högskolan i Borås. Samtliga gymnasieklasser i Sjuhärad bjöds in till Nobelföreläsningar som hölls av forskare från högskolan. Intresset var stort, närmare 300 elever och lärare från fem gymnasieskolor i Borås Stad och Marks kommun deltog.

Under hösten har Navet agerat testbädd inom ramen för projektet Eco Loco, ett projekt som drivs av Navets branschkollegor på 2047 i Borlänge och som finansieras av Allmänna Arvsfonden och Sparbanken Bergslagen. Projektet har tagit fram ett spel med både digitala och analoga inslag kring de konflikter som kan uppstå vid en samhällsomställning. Navet mött 4 högstadie- och gymnasieklasser som fick prova och utvärdera spelet.

Mobila skolprogram – uppsökande verksamhet

Navet har under året mött elever i samtliga Sjuhäradskommuner genom mobila skolprogram, både inomhus och utomhus. Särskilt populärt har teknikprogrammet *De fem mäktiga* och kemiprogrammet *Det brinner!* varit.

Det brinner! innebär att ett provisoriskt labb byggs upp i respektive kommun och Räddningstjänsten kör dit en utbränd container där eleverna får uppleva ett rum där det brunnit och även leta efter ledtrådar. Syftet med "*Det brinner!*" är att ge eleverna en fördjupad förståelse för både naturvetenskapliga och samhällseliga aspekter av bränder. Genom att anta rollen som kriminaltekniker får eleverna möjlighet att utforska och analysera bevismaterial som hittats i samband med en fiktiv brand. De använder olika kemiska analyser för att identifiera orsakerna bakom branden och undersöka potentiella brott. Efter det praktiska arbetet deltar eleverna i ett rollspel i form av en rättegång, där de diskuterar och reflekterar över de juridiska och etiska konsekvenserna av att anlägga eller oavsiktligt orsaka en brand. Det leder till en djupare insikt i både rättssystemet och de allvarliga samhällskonsekvenserna av sådana händelser. Reaktionerna efter programmet har varit mycket positiva, både från elever och lärare. *Det brinner!* har under 2025 genomförts i Ulricehamn och Tranemo där alla åk 5-klasser i de respektive kommunerna deltog samt i Bollebygd där alla åk 7-klasser deltog.

I början av höstterminen träffade också Navet alla elever i årskurs 2 i Vårgårda kommun. Navet åkte under två dagar runt och träffade alla klasserna utomhus i anslutning till respektive skola och hade ett matematikprogram.

Digitala skolprogram

Under året har Navet fortsatt att utveckla sina digitala skolprogram för att på distans nå fler elever inom Sjuhäradskommunerna. Genom att använda plattformar som Zoom och

Microsoft Teams kan vi möta elever live medan de befinner sig i sina klassrum, vilket gör det möjligt för skolor i vårt närområde att delta utan att behöva resa till Borås. De digitala skolprogrammen fungerar som ett komplement till Navets fysiska skolprogram.

Under både vår- och höstterminen genomfördes ett antal tillfällen med matematik för förskolan digitalt, ett program som också är en del av Ulricehamns kommuns Navettrappa – ett grepp som ska tillgängliggöra Navets skolprogram på ett likvärdigt sätt för alla skolor och förskolor i kommunen.

För äldre elever har Navet erbjudit det digitala programmet *Escape room – Kistans mysterium*. Det har, förutom att ha varit en del av Navets ordinarie programutbud, också erbjudits via Vetenskapsfestivalen i Göteborg. Tack vare festivalen har klasser från Alingsås, Onsala, Göteborg, Skärholmen, Gunnilse, Västra Frölunda, Kungsbacka, Mölndal, Sjöbo, Tomelilla, Åkersberga, Sävedalen, Lillhärdal, Lerum, Lund och Ramsele tagit del av programmet.

Under 2025 arrangerade Navet tillsammans med Ung Företagsamhet Älvsborg (UF) ett Skolhackathon i Minecraft för första gången i Sjuhärad. Målsättningen var att engagera 10 klasser, men intresset var glädjande nog rekordstort och totalt anmälde sig 49 klasser.

Skolhackathon är ett spännande koncept där eleverna får känna delaktighet i samhällsfrågor och samtidigt lära sig mer om innovation, demokrati och entreprenörskap. Hackathonet syftar dessutom till att stimulera kreativitet, problemlösning och digital kompetens hos eleverna genom en lärmiljö de känner igen och uppskattar. Skolhackathon är också ett bra sätt att bredda det digitala utbudet till skolor som har svårt att ta sig till Navet. Hackathonet genomfördes under höstterminen 2025 med regionfinal i januari 2026. Vinnarna kommer representera Sjuhärad/Älvsborg i riksfinalen den 3 februari 2026. Första omgången av Skolhackathon har varit väldigt lärorikt både för eleverna och lärarna, men också för oss på Navet. Många problem kopplat till den digitala plattformen och hur den fungerar i olika kommuners IT-miljöer har dykt upp och lösts med gemensamma krafter och vi hoppas på att kunna använda dessa erfarenheter i kommande uppsättningar av Skolhackathon.

SamBio

SamBio är ett västsvenskt projekt finansierat av Västra Götalandsregionen som syftar till att öka kunskapen om biologisk mångfald. Tillsammans med diverse institutioner vid Göteborgs universitet, parker, museer och science centers har de olika parterna skapat elevprogram som nu erbjuds till målgrupper runtom i Västra Götaland. Ett exempel på detta är Navets skolprogram *Eken – en nyckel till mångfald* som sedan vårterminen 2025 varit en del av Navets programutbud. Programmet är ett mobilt skolprogram som riktar sig till åk 4–7 och är utformat som en escape-box med uppdrag, lås och nycklar som leder till en förståelse för ekologiska samband och biologisk mångfald.

Ömsesidiga gästspel har genomförts tillsammans med Botaniska trädgården i Göteborg, en av samarbetsparterna för projektet. Navet har gästade Botaniska med sina skolprogram och Botaniska har gästade Navet med sina.

Inom ramen för SamBio har Navet också arbetat fram ett skolprogram för gymnasiet. Övningarna handlar om biologisk mångfald i produktionsskog och för att presentera programmet för lärarna har tillfällen med lärargenomgång erbjudits. Lärare från tre gymnasier har genomgått utbildningen. Skolprogrammet blir ett nytt och relevant

erbjudande i och med den nya läroplanen GY25 där naturkunskap har blivit en obligatorisk kurs för fler program. I början av höstterminen träffade Navet alla elever i åk 1 på teknikprogrammet på Sven Eriksonsgymnasiet i Borås och höll en heldag med inriktning på natur utifrån skolprogrammet.

Navet fick frågan från Västra Götalandsregionen om att delta i trippelkonferensen Från Bryssel till Borås, en konferens som innehöll den nationella miljömålskonferensen, en internationell miljökonferens samt en västsvensk EU-konferens om cirkularitet. Navet har jobbat mycket med elever och biologisk mångfald genom åren och hade precis tagit fram en övning om *möjligheten för biologisk mångfald i produktionskog*. Dessa övningar användes i ett av studiebesöken som arrangerades under konferensen. Studiebesöket som var i en skog utanför Borås hade inte bara dessa övningar som innehåll utan även Skogsstyrelsen och Södra var med och lyfte olika aspekter av skogsbruk från skogsbruksåtgärder till storpolitiska beslut och hur det påverkar ner till den enskilde markägaren.

Navet har under året också deltagit i och bidragit till ett par kompetensutvecklingstillfällen inom ramen för Sambio: en för grundskollärare med föreläsningar och workshops om uteundervisning på Naturhistoriska museet i Göteborg och en för högstadie- och gymnasielärare, Ämnets dag i biologi i Göteborg.

Experimentlådor

Som ett komplement till skolprogram erbjuder Navet experimentlådor där elever får möjlighet att arbeta laborativt och praktiskt i klassrummet. Lådorna är utformade så att de ska inspirera till ett nyfiket, självständigt och naturvetenskapligt arbetssätt och innehåller uppgifter som riktar sig direkt till eleverna och kompletteras med information och inspiration till ansvarig pedagog. Lådorna bidrar med laborativt material till lärarna och deras undervisning, något skolorna har visat ett behov av då de ofta har en tajt budget.

Under 2025 har Navet erbjudit experimentlådor via bokningssystemet, så att lärare själva kan boka dem. Detta har fungerat utmärkt, särskilt då lådorna även kan skickas via Internposten till skolor/förskolor i Borås. Detta har varit mycket lyckat och efterfrågan på lådorna ökar i Borås Stad. Utmaningen framöver är att få skolor utanför Borås att boka lådorna mer. Lådorna kan bokas av Navets samtliga avtalskommuner, men de skolor som ligger utanför Borås Stad behöver själva hämta och lämna lådorna på Navet.

Tekniktrappan

Projektet Tekniktrappan drivs i samverkan med IUC Sjuhärad med finansiering från bla Västra Götalandsregionen. Under Tekniktrappan 2025–2027 har fokus flyttats från en aktivitetsbaserad strategi till en mer långsiktig samverkansstrategi. Arbetet har främst handlat om att stärka och utveckla befintliga mötesplatser och nätverk mellan skola och näringsliv för att främja kompetensförsörjningen inom teknik i Sjuhärad. Inledningsvis var målsättningen att själva etablera nya mötesplatser, men eftersom flera kommuner redan hade påbörjat detta arbete skulle insatserna riskera att bli överflödiga.

Framåt planeras att samla aktörer från Borås Stads teknikgymnasier och Högskolan i Borås för att gemensamt arrangera en fortbildningsdag inom teknik. Syftet är att bygga en hållbar samverkanskultur genom hela utbildningskedjan – från förskola till högskola – där vi stärker lärarnas kompetens och samverkar kring eleverna. På så sätt kan vi bidra till att fler barn och unga väljer teknikutbildningar i framtiden.

En viktig insats är att samla alla teknikaktörer till en gemensam uppstartsday och etablera former för arbete som möjliggör långsiktiga effekter. För att säkerställa att innehållet blir både relevant och attraktivt har Navet och Tekniktrappan skapat en referensgrupp med tekniklärare. Gruppen är i dagsläget liten, och det har varit en utmaning att nå ut till fler lärare som vill engagera sig. Trots detta har gruppen redan bidragit med värdefulla insikter som används i planeringen av kommande aktiviteter.

I linje med regeringens lansering av en nationell STEM-strategi har Tekniktrappans syfte blivit än mer aktuellt, vilket har gett projektet god medvind under det första halvåret. Vi ser en tydlig vilja till samverkan, och för första gången har aktörer som tidigare betraktat varandra som konkurrenter börjat förstå värdet av att samarbeta. Detta skapar helt nya möjligheter att etablera långsiktiga strukturer för samarbete.

Drömstaden

Drömstaden är ett kunskapsprojekt inom hållbar utveckling som Navet driver i samarbete med Borås Energi och Miljö AB. Det riktar sig till klasser i åk 5 i Borås Stad. Läsåret 2024/2025 var 9:e året med Drömstaden. I projektet får klasserna göra uppdrag på vilka de får individuell feedback från Navet, delta i utomhusprogram med Navet och åka på studiebesök till Sobacken. Den kunskap de får med sig ska de sedan i slutet av våren använda för att drömma och fantisera fram sin Drömstad.

I årets upplaga var det många klasser som anmälde sig, men tyvärr var några klasser tvungna att hoppa av i halvtid av olika orsaker och till slut var det 8 klasser som lyckades genomföra utbildningen, vilket är lite färre än vad det brukar vara. Under våren 2025 genomfördes en lite större genomlysning av de 40 uppdragen, vilken främst gick ut på att göra innehållet i texterna något enklare och kortare för att göra det mer tillgängligt för fler. Även en del innehåll i övningarna ändrades, då hållbar utveckling är ett väldigt dynamiskt område där ständig uppdatering behövs. Höstterminen 2025 startade ett något mindre antal klasser än vad vi tidigare sett. Orsaken till detta är inte klar, men vår uppfattning är att det redan är många andra utvecklingsprocesser som är igång i skolorna och att hållbar utveckling inte är det mest aktuella området för många. Detta kan avspeglas i antalet anmälda klasser.

Navet kompetens

Navet ska bygga kompetens för att rusta Sjuhärad för samtidens och framtidens utmaningar. Som en del i det genomförs kompetensutveckling i form av fortbildning på Navet, på berörd arbetsplats, utomhus eller digitalt. Det finns både skräddarsydda insatser och generella, allmänna erbjudanden. Den främsta målgruppen är pedagoger inom förskola, grundskola, gymnasieskola, särskola och fritidshem i Sjuhärad, men även pedagoger från andra kommuner har möjlighet att köpa Navets olika kompetensutvecklingar. Under 2025 har Navet mött 1 145 lärare och förskollärare i olika kompetensutvecklingsinsatser.

En insats inom ramen för Navet kompetens som varit en succé, dels under höstterminen 2024 och med avslutning i januari 2025 och dels under höstterminen 2025 och med avslutning i januari 2026, är den universitetskurs som Göteborgs universitet erbjuder i samverkan med Navet. Det är en kurs som stärker yrkesverksamma förskolepedagoger inom ämnena fysik och teknik. Varje hösttermin utbildas ca 20 pedagoger. I januari var två av Navets pedagoger med och såg studenternas examinerande presentationer. En ny omgång av kursen med 17 deltagare startade under höstterminen 2025 med avslutande examination i januari 2026.

Kursutvärderingen har visat att studenterna uppskattar kursen. Studenterna uttrycker att kursen varit inspirerande, rolig och lärorik. Lärarnas engagemang uppskattas. Träffarna på Navet framhålls, särskilt att kursen inleddes med en heldag på Navet. Det ses som väldigt positivt att träffarna på Navet har innehållit så många praktiska övningar som varit lätta att direkt applicera i den egna barngruppen.

Andra större kompetensutvecklingsinsatser som kan nämnas är dels att Navet träffade alla fritidspedagoger i Ulricehamns kommun och hade kompetensutveckling i naturvetenskap och teknik, dels att Navet varit del av Herrljungas matematiksatsning genom att träffa alla F-9-lärare i Herrljunga som undervisar i matematik under en dag som planerades och genomfördes tillsammans med Högskolan i Borås.

En annan målgrupp för Navet kompetens är medarbetare på t ex kommunala bolag och förvaltningar i Sjuhärad, dvs vuxna utanför skolans värld. Under 2025 har Navet haft en hållbarhetsutbildning för personal i Svenska kyrkan, Ulricehamns pastorat, där Navet mötte 90 personer och bjöd in till praktiska övningar och diskussioner i hållbarhetsfrågor, särskilt med tonvikt på skogen och skogsnäringen och biologisk mångfald – ett högaktuellt ämne för Svenska kyrkan.

AI-utbildningar

Under vårterminen 2025 påbörjade Navet arbetet med att ta fram koncept för kompetensutveckling inom AI riktade till lärare i Navets avtalskommuner: en variant för lärare som undervisar i åk F-6 och en variant för lärare som undervisar i åk 7-9 samt gymnasiet. Utbildningarna började erbjudas hösten 2025, med tre öppna tillfällen där enskilda lärare kunde anmäla sig. Erbjudande om att boka in sin skola vid ett annat tillfälle fanns också. Kompetensutvecklingarna tar avstamp i Johan Falks rapport till Föreningen Svenska Science Centers, i vilken Johan lyfter fram fyra centrala områden för skolan att förhålla sig till i AI. De fyra områdena är AI-verktyg för elever, vad eleverna får lära sig om vad AI är, AI-verktyg för lärare samt systemeffekter på skolan. Med teoretiska och praktiska moment syftar kompetensutvecklingen till att få lärare att prova på och diskutera frågor kring AI. Kompetensutvecklingen var mycket uppskattad och flera skolor bokade in kompetensutvecklingen för sina lärare vid andra tillfällen under hösten. Under våren 2026 kommer utbildningen återigen erbjudas som öppna tillfällen.

STEM-dagen

I slutet av september bjöd Navet tillsammans med Mediapoolen in pedagoger från förskola till gymnasium, skolledare, utvecklare och politiker till en STEM-dag med anledning av den nationella STEM-strategin som antogs av regeringen i februari 2025. Dagen syftade till att ge inspiration för att väcka och stärka intresset för STEM-ämnena hos barn och elever, att ge en

översikt av STEM-strategin nationellt, regionalt och lokalt och att visa upp de resurser Navet erbjuder i form av skolprogram, material och utbildningar som hjälper skolor och förskolor att arbeta med STEM-ämnena. I samband med dagen höll Mediapoolen sin årliga teknikdag.

STEM-dagen var mycket välbesökt och planeras bli ett årligt återkommande arrangemang.

Navet mötesplats

Vetenskapligt kapital (science capital) är ett begrepp som beskriver den samlade mängden erfarenheter, kunskaper, attityder, nätverk och förebilder som en individ har i relation till naturvetenskap, teknik och matematik (STEM). Det handlar både om faktiska kunskaper och om känslan av tillhörighet och relevans: att se STEM som "något för mig". Forskning visar att individer med högt vetenskapligt kapital i högre grad intresserar sig för STEM och har bättre förutsättningar att lyckas i skolan. Genom att bland annat erbjuda Navet som ett besöksmål för allmänhet, event och konferenser för vuxna och yrkesverksamma samt meningsfulla fritidsaktiviteter så som kollon för barn och unga stärker Navet det vetenskapliga kapitalet i samhället. Under 2025 mötte Navet ca 73 500 personer i verksamheten, varav ca 22 500 utgör barn och lärare på skolprogram och kompetensutveckling.

Besöksmålet

Totalt hade Navet 73 416 besökare 2025. Vad gäller allmänheten har Navet sedan år 2022 ökat antalet allmänbesökare med 75%. Besökstalen har under de senaste åren stabiliserats och kundnöjdheten är fortsatt mycket hög med ett betyg på 4,8 av 5 på Google. Årets mål har varit att bibehålla antal besökare och betyg, att fortsätta professionalisera det interna arbetet samt att utöka Navets utbud av shower, aktiviteter och kollon.

För att nå dessa mål har Navet fortsatt att stärka sin kommunikation mot allmänheten. Marknadsföringen har drivit besökare till besöksmålet samtidigt som upplevelsen väl på plats har motsvarat, och ofta överträffat, besökarnas förväntan. "Fantastiskt för barn att få upptäcka och uppleva" och "KANONBRA!" lyder några kommentarer Navet mottagit under hösten.

Under 2025 har Navet identifierat en viktig informationslucka hos målgruppen allmänbesökare: få känner till vad ett science center faktiskt är. För att tydliggöra besöksmålet för målgruppen har Navet därför under hösten börjat addera benämningen "experimentmuseum" eller "vetenskapsmuseum" som komplement till namnet Navet science center. Genom att addera ordet museum skapas en tydligare förståelse om vad Navet är hos möjliga besökare. Förändringen har tagits emot väl av både besökare, samarbetsparter och medarbetare.

Interna arbetet

Under 2025 har Navets arbetsgrupp för besöksmålet stärkt sitt arbete genom fler gemensamma möten, tydligare struktur och arbetsfördelning. Ett årshjul har tagits fram som blivit ett viktigt planeringsverktyg för hela verksamheten. Det tydliggör viktiga dagar kopplade till Navets uppdrag, underlättar resursplanering och synliggör perioder med lägre aktivitet där utbudet kan stärkas. Genom årshjulet får verksamheten bättre överblick, kan undvika krockar och arbeta mer långsiktigt med både personal- och kommunikationsplanering. Året avslutades med en rekrytering av en projektledare för Navet Publikt som ska fortsätta arbetet med att professionalisera besöksmålsarbetet.

Utökat utbud

Navet har en viktig roll i att stärka det vetenskapliga kapitalet i samhället. För att lyckas med det behöver Navets erbjudanden och utbud hålla en hög vetenskaplig nivå och pedagogisk kvalitet. Samtidigt behövs en frekvens och en kvantitet i det Navet erbjuder. Öppettider och besökskapacitet är därför avgörande för hur långt Navets uppdrag når ut.

Vid ett besök på Navet på Navet finns det mycket att upptäcka och utforska på egen hand. Under loven och vid speciella dagar kan tillfälliga aktiviteter erbjudas. Under årets sportlov kunde besökarna välja att bygga sin egen fågelholk eller att vara med vid dissektion av ett hjärta. Fågelholksbygget genomfördes tillsammans med representanter från Naturskyddsföreningen och Borås Fågelklubb. Aktiviteten möjliggjordes tack vare sponsring av material från Holgers Stugmaterial AB. Navets policy är att alla aktiviteter och erbjudanden skall ingå i entrébiljetten.

För att kunna öka utbudet har Navet under 2025 kompetensutvecklat guiderna. Med rätt stöd och utbildning kan guiderna nu självständigt, utan medverkan av ordinarie pedagoger, genomföra aktiviteter och shower med bibehållen kvalitet. Detta har i sin tur gjort det möjligt att öka kapaciteten vid såväl kollen som pop up-aktiviteter.

Sommaren bjöd på en uppskattad nyhet: Experimentkiosken. Guiderna bemannade kiosken som höll öppet samma tider varje dag. Här kunde besökarna beställa kemiexperiment och experimentera tillsammans efter tydliga instruktioner. Aktiviteten blev mycket uppskattad och visar tydligt att satsningen på att kompetensutveckla och involvera guiderna stärker Navets förmåga att erbjuda ett brett och kvalitativt utbud.

Förutom experimentkiosken, som nu blivit ett permanent inslag i Navets utbud, har guiderna under året genomfört flera uppskattade shower. Bland annat påsklovets "Fru Ek gasar in våren" på temat Biologisk mångfald, en kemishow under höstlovet och en eldaktivitet med effektfulla experiment under jullovet. Dessa inslag har skapat fler möjligheter till lärandeupplevelser och gjort att Navet kunnat erbjuda ett mer varierat program under perioder med högre besökstal.

Andra exempel på program och aktiviteter som bidrar till besöksmålets bredd och djup är *Upptäckbart på Navet* och *Natt på Navet*.

Upptäckbart på Navet är en aktivitet för barn i åldern 3–6 år och medföljande vuxen, där de gemensamt får utforska naturvetenskap och teknik. Genom praktiska moment och samtal som tar barnens frågor på allvar, bidrar aktiviteten till att stärka det vetenskapliga kapitalet tidigt i livet. Under ledning av en pedagog tas barnens erfarenheter tillvara och deras egna, frågor ges utrymme och svar. I Navets inspirerande miljö får barnen stöd att förstå naturvetenskapliga begrepp och koppla dem till sin vardag.

Natt på Navet är en årligt återkommande aktivitet som skiljer sig från den ordinarie verksamheten. När huset stänger förvandlas Navet till en upplevelse fylld av mysterier, där besökarna leds genom utställningar och bakom kulisserna för att lösa ett gemensamt uppdrag. Besökarna möter vetenskapsmän och -kvinor som visar experiment och delar ut ledtrådar. Med ljus- och ljudeffekter skapas en mystisk och magisk stämning. Aktiviteten har blivit ett uppskattat inslag i Navets utbud och bidrar till att stärka intresset för naturvetenskap på ett lekfullt och minnesvärt sätt.

Om inte besökaren kommer till Navet...

... så kommer Navet till besökaren. Navet vill också möta sin publik där de befinner sig, på stadsfestivaler, områdesdagar och liknande evenemang för att bidra med roliga och lärande STEM-aktiviteter som en del av folkfesten. Genom att vara på plats i olika sammanhang når Navet nya målgrupper och stärker rollen som en öppen och tillgänglig aktör i staden.

Vid till exempel Vattendagen i Borås stadspark mötte Navet många, framför allt barnfamiljer, genom aktiviteter där smådjur håvades upp ur Viskan och studerades i luppår och mikroskop. Nytt för året var samarbetet med kommunbiologerna, vilket gav mervärde för båda parter och markerade starten på ett framtida samarbete kring biologisk mångfald. Evenemanget belyste också en aktuell fråga: hur Borås Stad kan förbättra funktionaliteten hos strömmande vatten i ljuset av EU:s kommande naturrestaureringslag. Arbetet med vattendrag rymmer flera målkonflikter, bland annat kopplade till energiproduktion och kulturvärden, vilket gör en fortsatt dialog särskilt viktig.

ForskarFredag har sitt ursprung i EU-initiativet Researchers Night, ett initiativ som vill öppna forskningen för allmänheten. I Sverige sker detta ofta genom samarbeten mellan science centers och lärosäten, där möten mellan forskare och unga står i fokus. För Navet erbjuder ForskarFredag ett fint tillfälle för samarbete med Högskolan i Borås. Tillsammans bidrar verksamheterna till att göra forskning tillgänglig för allmänheten och särskilt verka för att stärka ungas vetenskapliga kapital. 2025 fanns pedagoger från Navet och forskare från Högskolan i Borås på höstmarknaden i Borås. Besökande allmänhet fick på årets tema som var "Jorden under våra fötter", utforska och möta forskning på nära håll genom att utforska jord med lupp och lära sig om seismiska vågor. Aktiviteten var utformad för sänka tröskeln till forskarvärlden och bidrar till att väcka intresse för naturvetenskap och teknik.

Konferenser

Konferenser är fortsatt en viktig del av Navets verksamhet, både som intäktskälla och för att lokalerna ska nyttjas när skola eller allmänhet inte är på plats. Årets mål har varit att konceptualisera konferensutbudet för att skapa en tydligare Navetkänsla med genomtänkta produkter, inramning och aktiviteter samt öka merförsäljningen. Under 2025 har Navet därför tydligare presenterat lokalerna på hemsidan med bilder och information om utrustning och kapacitet. Samtidigt har man investerat i ny utrustning såsom whiteboards, blädderblockställ och serveringsdetaljer för att stärka helhetsupplevelsen. Som ett led i att utveckla merförsäljningen lyfter Navet också fram möjligheten att kombinera möten med aktiviteter i utställningarna, såsom teambuilding med konferensgrupper, något som både berikar besöket och skapar en unik upplevelse.

Ett exempel värt att nämna är när RISE valde att fira att meterkonventionen fyllde 150 år på Navet i maj med 300 deltagare. Konferenssamarbetet öppnade sedan upp för vidare samarbete mellan Navet och RISE. Ett annat exempel på viktigt och roligt konferensuppdrag var när Trafikverket valde att lägga sitt första samrådsmöte om den nya järnvägen mellan Borås och Göteborg på Navet.

Sammantaget har insatserna under året stärkt Navetkänslan i konferensutbudet och lagt en god grund för ökad merförsäljning framåt.

Lånekort

Det är viktigt för Navet att sänka trösklar och tillgängliggöra vetenskap för alla. Därför lanserade Navet under 2024 lånekort och under 2025 har projektet fortlöpt. Lånekorten finansieras framför av Borås Stad, Marks kommun samt två lokala företag i Svenljunga.

Lånekorten möjliggör att familjer kan besöka Navet kostnadsfritt. Kortet administreras av familjecentraler/mötesplatser i respektive kommun och det är kommunerna själva som avgör vilka familjer som ska få tillgång till kortet. I genomsnitt används korten av nära en familj per vecka, vilket inneburit att över 550 familjer kunnat besöka Navet kostnadsfritt 2025. Därtill har ett antal personer med LMA-kort kunnat besöka Navet kostnadsfritt.

Framåt hoppas Navet kunna engagera fler aktörer ur näringslivet i konceptet och på sikt underlätta transport till och från Navet för lånekortsinnehavare. Detta för att ytterligare sänka trösklarna för fler besökare att ta del av Navet och det vetenskapliga kapitalet som Navet bidrar till.

Kollo

Navet har under flera år samarbetat med Ericsson AB och erbjudit programmeringskollon under skollov för att ytterligare stärka det vetenskapliga kapitalet och bidra till att barn har en meningsfull fritid. Två nivåer har utarbetats, med en grundkurs och en fortsättningskurs.

För tredje året i rad erbjöd Navet tillsammans med Bostäder i Borås AB och Ro-Gruppen "Byggkollo" – ett sommarkollo. Kollot är en del av det tidigare nämnda projekt Tekniktrappan som Navet driver tillsammans med IUC. Årets upplaga byggde på erfarenheter från tidigare år och några nya inslag testades, framför allt förflyttningen från att bygga i trä till att programmera med Lego Spike.

Många barn och unga kan emellertid inte komma till Navet på kollo. Därför var det både roligt och viktigt att under våren kunna testa "Svenljunga science club". Under fyra veckor träffades en grupp på 12 tjejer en gång i veckan under 90 minuter på en mindre skola i södra delen av kommunen för att testa praktiska övningar kopplat till teknik och naturvetenskap. Det handlade om både programmering, att koppla/bygga elektriska kretsar och att skapa smycken med laserskärare. Flera av tjejerna uttryckte att de vågade komma till träffarna just för att det bara var för tjejer. Under hösten genomfördes konceptet i norra delen av Svenljunga samt centralorten. Tjejerna har fortsatt fått arbeta med teknik i form av programmering och laserskärning men även med kemi genom att tillverka eget smink.

Navet utvecklingsarena

Navet är både projektägare och projektpartner i flertalet projekt, både regionala, nationella och internationella. Inom ramen för verksamhetsområde Utvecklingsarena har fokus legat på genomförande av pågående projekt, följa upp de projekt som löper mot sitt slut, analysera resultat samt undersöka behov och förutsättningar för fortsättning.

Socialt hållbart föräldraskapsstöd

Projektet *Socialt hållbart föräldraskapsstöd i Borås* som letts av Navet under tre år 2023–2025 med sociala investeringsmedel från Västra Götalandsregionen som finansiering, avslutades vid årsskiftet.

Sammantaget har projektet uppnått både kvalitativa och kvantitativa mål och lagt en stabil grund för fortsatt förvaltningsövergripande samverkan kring föräldraskapsstöd i Borås. Projektet har visat att strategisk samverkan, tydlig samordning och ett lösningsorienterat arbetssätt är avgörande för att nå familjer som annars riskerar att hamna utanför befintliga välfärdsinsatser.

Borås stad har genom projektet stärkt sin förmåga att erbjuda ett mer samordnat, jämlikt och långsiktigt föräldraskapsstöd till utlandsfödda föräldrar i åldern 6-12 år. En målgrupp som tidigare haft begränsad tillgång till stödinsatser har därmed kunnat nås i högre utsträckning.

Deltagande föräldrar har upplevt stärkt trygghet i sin föräldraroll, ökad delaktighet och lägre trösklar till fortsatt deltagande i stadens olika aktiviteter och stödinsatser.

Navet har samtidigt utvecklat sitt tillgänglighetsarbete och befast rollen som en neutral och inkluderande mötesplats för fler familjer. Barnens deltagande i lärandeaktiviteter har stärkt intresset för naturvetenskap och teknik och därmed bidragit till ökat vetenskapligt kapital.

SciCo

Navet har från december 2022 till maj 2025 medverkat i projektet SCI-CO+. Projektets syfte har varit att stärka vetenskapskommunikation i science centers och museer genom att utveckla och sprida metoder för digitala, elevaktiva upplevelser. Projektet samlade sju europeiska parter; förutom Navet ett science center i Portugal, samt universitet i Irland, Italien och Rumänien. Slutkonferensen hölls i Neapel i maj 2025. Under projektiden bidrog Navet med innehåll till kurser för vetenskapskommunikation, samt bidrag till SCI-CO+-boken på samma tema. Navet stod under projektet även värd för en delkonferens i juni 2024.

DG7 – Destination Gymnasiet Sjuhärad

Under 2025 har Navet, tillsammans med Kunskapsnod Fullföljda studier Sjuhärad, etablerat DG7 – Destination Gymnasiet Sjuhärad, en modell för extramatematik riktad till niondeklassare. Beslutet att testa modellen fattades av Västra Götalandsregionen i december 2024 och redan i januari startade arbetet med att förankra och förbereda satsningen i alla åtta kommuner.

Efter ett omfattande förankringsarbete med att etablera kontaktpersoner, presentera konceptet och rekrytera både familjer och mattecoacher genomfördes under våren. Responsen blev mycket positiv: totalt 87 elever anmälde intresse att gå på extramatte på söndagar, många fler än de 50 som var målet. 13 mattecoacher fördelade på fem kommuner stöttar eleverna i matte varje söndag.

En omfattande dialog och förankring genom möten med utvecklingsledare, pedagoger, samordnare, rektorer och skolchefer samt med Högskolan i Borås och Nationellt Centrum för Matematikutbildning vid Göteborgs universitet har genomförts under året. Resultatet är projektet Mattekraft som kommer att arbeta både förebyggande med tidiga insatser, fortsatt utveckling av Destination Gymnasiet, nya spetserbjudanden för särskilt intresserade elever samt kompetensutveckling och skolprogram inom matematik. Projektet har beviljats medel från Länsförsäkringar Älvsborg och Sparbanksstiftelsen Sjuhärad. En ansökan om medfinansiering är dessutom inskickad till Västra Götalandsregionen.

Navet drift

Ekonomi

Verksamheten gick in i 2025 med ett budgeterat underskott. I början av året reviderades intäktsprognoserna dock ner, samtidigt visade sig att projektmedlen från Skolverket blev lägre än förväntat. Ledningen vidtog därför genast åtgärder för att minska kostnader, samtidigt bidrog hela organisationen aktivt för att stärka intäktssidan med nya uppdrag och samarbeten. Genom återhållsamhet i inköp, lägre personalkostnader och en god ekonomisk styrning kunde verksamheten redovisa ett resultat som var bättre än både budget och tidiga prognoser.

Ökad finansieringsgrad

Direktionen för Boråsregionen gav i samband med sitt beslut om verksamhetsplan och budget för 2024 kansliet i uppdrag att se över den långsiktiga finansieringen av Navet science center gällande drift och investeringar. Trots en stadig tillväxt med kraftigt stigande intäkter är verksamheten ansträngd ur ett ekonomiskt perspektiv. Detta beror i huvudsak på att grundfinansieringen på grund av omvärldsfaktorer inte täcker de löpande kostnaderna samt att Skolverket minskat sitt bidrag till verksamheten. Navet har också varit verksamt i nuvarande lokaler i Simonsland i cirka 20 år, vilket innebär ett ökat behov av reinvestering i lokalerna, men också ett ökat långsiktigt investeringsbehov i syfte att erbjuda attraktiva och ändamålsenliga utställningsmiljöer för Navets målgrupp. En arbetsgrupp bestående av ekonomichefer från medlemskommuner, Boråsregionens kansliet och Navet arbetade under 2024 med att analysera situationen. Slutsatserna presenterades i en utredning. Sammantaget visade utredningen att trots det faktum att Navet expanderat sin verksamhet och ökat sina intäkter, förelåg problem med att hantera framför allt reinvestering och nyinvestering i lokaler och nya utställningsmiljöer. Underlaget låg sedermera till grund för Direktionens beslut i april om att avtalskommunerna att från och med verksamhetsår 2026 höjer finansieringsgraden till Navet. Det nya beslutet innebär att Navet från 2026 kommer att kunna omhänderta den ökade efterfrågan med fortsatt god kvalitet och erbjuda attraktiva och ändamålsenliga utställningsmiljöer.

Nya samarbetsavtal

RISE Mätteknik

Under 2025 har ett nytt samverkansavtal tecknats mellan Navet och RISE Mätteknik med syftet att stärka barns och ungas vetenskapliga kapital samt öka intresset för studier och yrken inom naturvetenskap, teknik och matematik. Avtalet skapar en gemensam ram för långsiktigt samarbete som ger RISE möjlighet att bidra med kompetens, innehåll och närvaro i utställningar, temadagar, lärarfortbildning och publika aktiviteter. Samverkan ska bidra till att synliggöra RISE som arbetsgivare och kunskapsresurs samt bidra till livslångt lärande och genomförandet av Sveriges nationella STEM-strategi.

Borås Fågelklubb

Navet och Borås fågelklubb har under 2025 inlett ett samarbete där ett antal skolor erbjuds att delta varje år. De deltagande skolorna får ett antal fågelholkar, tillverkade av Borås fågelklubb, som sätts upp i skolans närmiljö. Med Navets pedagoger som stöd får eleverna en

introduktion till både fågelliv och en metod för regelbundna holkkontroller, och därefter tar de själva vid. Den data som samlas in kan sedan användas i undervisningen. Tanken är att projektet ska bli en återkommande tradition på skolan. Från vårterminen 2026 kommer tre skolor per år att erbjudas att delta.

Intern administration

Under hösten 2024 sjösattes en ny övergripande struktur för Boråsregionens administrativa funktioner. Målet var att dela upp och gruppera om för att rätt frågor ska hanteras i rätt forum. Bland annat bildades gruppen Upphandling och Inköp, med mål att se över rutiner och regler kring inköp och upphandling. Gruppen har haft gemensamma möten men mindre enheter har formats för att arbeta mer detaljerat och verksamhetsnära. Resultatet är mycket gott och har bland annat lett till att samarbetet mellan Navet och kommunalförbundets kansli har ökat, att kunskapsnivån i verksamheten höjts, kontakter knutits till Borås Stads avdelning Koncerninköp samt att rutiner som tydliggjort inköps- och upphandlingsförfaranden har skapats.

En annan grupp i den nya strukturen arbetar med ekonomi. Gruppen arbetar med löpande ekonomiadministrativa frågor, men har även en plan för ärenden med lite längre tidshorisont. Möten med systemleverantör har genomförts för att utnyttja ekonomisystemets funktioner för att förbättra, förenkla och säkra ekonomiarbetet i en slimmad organisation. En översyn och ändring av Navets projektredovisning har genomförts och kommer från och med 2026 gälla för alla nya projekt som ingås.

Navet är nu helkund hos Borås Stad vad gäller IT, både infrastruktur och tjänsteköp ligger nu med support från Dataservice. Internt har arbetet med att strukturera Navets dokumenthantering och datalagring fortsatt. En extern översyn av Navets SharePoint-struktur har gjorts och ett arbete för att bygga om behörighetsstruktur har beställts och genomförs under hösten. Detta arbete påverkas och följer även Boråsregionens nya Informationshanteringsplan.

Ny Strategisk plan 2026–2030

Under 2025 beslutade Direktionen att anta en ny Strategisk plan för Navet science center för perioden 2026–2030. Planen ersätter tidigare affärsplan och utgör ett långsiktigt styrdokument som kompletteras med årliga verksamhetsplaner och uppföljning.

Den föregående affärsplanen 2022–2025 innebar ett tydligt skifte där Navet, utöver sitt kärnuppdrag gentemot skolan, öppnade upp verksamheten för fler besökare, stärkte konferensverksamheten och ökade tillgängligheten. Under perioden har antalet besökare nästan fördubblats, öppettiderna utökats och Navet har stärkt sin position som regional mötesplats för lärande och vetenskap.

Arbetet med den nya strategiska planen byggde på en samlad analys av perioden 2022–2025 samt dialog med medarbetare, ägare, skolhuvudmän och samverkanspartners. Analysen visade att den övergripande inriktningen ligger fast, men att verksamheten behöver en tydligare struktur, skarpare mål och en långsiktigt hållbar finansiering för att möta ökade förväntningar och en växande efterfrågan.

Den nya planen tydliggör Navets uppdrag genom två kärnverksamheter – Navet Skola & Kompetens och Navet Publikt – samt tre tvärgående områden: Utställningar & Lokaler, Projekt & Samverkan och Verksamhetsstöd. Planen innebär också en fortsatt ambitionshöjning för den publika verksamheten och ett tydligt fokus på kvalitet, likvärdighet och långsiktig samhällsnytta.

Genom den strategiska planen positioneras Navet tydligare i relation till den nationella STEM-strategin och de regionala prioriteringarna. Planen skapar en stabil grund för Navets fortsatta utveckling som science center och regional aktör för kompetensförsörjning, bildning och hållbar utveckling i Sjuhärad och Västra Götaland.

Kommunikation

Att kommunicera Navets verksamhet är A och O för att nå ut med dess erbjudanden. Navet har flera målgrupper: verksamma inom skola och kommun, allmänhetsbesökare och företag.

För att nå ut med information till skolor har man under 2025 distribuerat planscher med information om skolprogrammen till alla skolor i avtalskommunerna och efterfrågan på programmen har därmed ökat. Nyhetsbrev skickas ut med jämna mellanrum med aktuell information om verksamheten, även sociala medier används i viss utsträckning för att kommunicera Navets skolprogram och annat relevant.

Fortsatt arbetar Navet för att synliggöra och tydliggöra verksamheten, både lokalt och med geografisk spridning. Detta genom att optimera marknadsföring, fortsatt förankra varumärket och göra information om verksamheten tillgänglig för alla.

Att vi når fler, både inom närområdet och med geografisk spridning syns bland annat i följarrantal och statistik från sociala medier. Antalet följare ökar successivt i respektive kanal samtidigt som antalet visningar, alltså hur många gånger sociala medie-användare ser våra inlägg, sticker i väg. På Facebook hade Navet till exempel under perioden november-december 76 282 visningar, en ökning på över 100% jämfört med föregående period.

Linkedin: 1308 följare, 133 nya följare under 2025 jämnt fördelat över året.

Facebook: 3500 följare, 99 nya följare under 2025.

Instagram: 2639 följare, 60 nya följare under november-december.

Utställningarna

I början av året påbörjades byggnationen av en helt ny utställning om el och magnetism. I utställningen bjuds både stora och små, barn och vuxna in till att upptäcka detta område. Pedagogiska illustrationer i storformat varvas med stationer för fysiskt upptäckande och fördjupande texter.

Navets olika avdelningar och rum har länge haft inofficiella/interna namn. Det har inte varit tydligt vilka avdelningar som har hetat vad eller varför. Avdelningsnamn som utgår från ett användarperspektiv har tagits fram och kommuniceras i texter och via kartor på hemsidan och på Navet. Under 2026 kommer kommunikationen förstärkas med fysiska skyltar vid respektive avdelning. Avdelningsnamn som Ekologica och Humana ger besökarna en

föraning om avdelningarnas innehåll inför ett besök och underlättar även besökarnas orientering i huset.

Att Navet ska få en ny utställning om vatten har länge legat på önskelistan och 2025 gick arbetet över i en mer intensiv fas av idégenerering och fördjupning i ämnet. Utställningen tas fram i bred samverkan tillsammans med bland annat Borås Energi och Miljö AB, Uponor AB, Voice of the Ocean och Länsförsäkringar Älvsborg. I utställningen kommer besökare få följa vattnets kretslopp i allt från att hoppa ner som en regndroppe ner i vattentäkten Öresjö till att spolas ned i avloppsrör under marken i Borås. Vattnets resa går vidare via Viskan och allt dess liv till att till slut landa i havet. Allt görs med ett lokalt perspektiv för att göra innehållet angeläget. En större yta i utställningen kommer rymma en bassäng fylld med möjligheter till fysikaliska experiment.

I projektet Upplev som Navet genomför tillsammans med Borås energi och Miljö, Högskolan i Borås, Borås science park och Borås stad får unga röster och perspektiv komma till tals när det kommer till vattenfrågan. Unga personer 15-18 år rekryterades som vattenambassadörer och fick bland annat ge sin syn på vattenfrågan, se hur vatten renas, lära sig om viskans betydelse och liv, göra rent vattenlås. Framförallt fick de skapa idéer på hur vi kan få Boråsare att spola rätt och hur vi kan få dem att uppskatta viskan och livet däri än mer. Projektet ger värdefulla insikter om vilka frågor som är viktiga för våra unga medborgare. Idéer ger avtryck hos alla verksamheter delaktiga i projektet.

Avslutande ord

Sammantaget har 2025 varit ett år präglad av både utveckling och förankring. Navet har stärkt sin skolverksamhet, breddat sitt publika erbjudande, utvecklat nya samarbeten och samtidigt tagit viktiga strategiska beslut för kommande år. Antalet besökare fortsätter att öka, samtidigt som kvalitet, tillgänglighet och långsiktighet varit vägledande i arbetet.

Den nationella STEM-strategin, regionala satsningar och den nya strategiska planen 2026–2030 tydliggör att Navets uppdrag är mer relevant än någonsin. Genom att kombinera upplevelsebaserat lärande, samverkan och kunskapsförmedling bidrar Navet till att stärka det vetenskapliga kapitalet i regionen och skapa förutsättningar för framtidens kompetensförsörjning.

Med stärkt finansiering, nya partnerskap och kommande investeringar i utställningar står Navet väl rustat inför nästa utvecklingsfas.